

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟΝ 2009

ΑΦΙΕΡΩΣΙΣ

Τό ἀνά χεῖρας
ἐγκόλπιον ἡμερολόγιον
ἀ φ ι ε ρ ο ὦ τ α ι
εἰς τήν

ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΝ ΚΥΘΗΡΩΝ,

τήν παλαιάν πρωτεύουσαν

τῆς νήσου, τήν ὡς πόλιν

τοῦ Ἁγίου Δημητρίου

ἀποκληθεῖσαν,

ἐπί τρεῖς δέ καί ἡμισυ

περίπου αἰῶνας ἀκμάσασαν

(13ος αἰ. - ἡμισυ 16ου αἰ.),

τῆς ὁποίας τήν ταχυτέραν

ἀνάδειξιν καί ἀποκατάστασιν

ὀλοψύχως εὐχόμεθα

ΕΥΧΕΣ

Ἐπί τῷ ἀνατείλαντι νέῳ σωτηριῷ ἔτει 2009 πατρικῶς καί ἐν ἀγάπῃ πολλῇ καί πηγαία εὐχομαι ὅλη ψυχῇ καί καρδίᾳ εἰς ἅπαντα τά πνευματικά μου τέκνα τά ἐγγύς καί τά ἐν θαλάσσαις μακράν τήν παμπόθητον κατ' ἄμφω ὑγιείαν, εἰρήνην, ὁμόνοϊαν, ὁμοψυχίαν, ὁμοφροσύνην, φιλαδελφίαν, πίστιν ἐδραϊάν, ἐλπίδα ἀκλόνητον καί τήν μείζονα τούτων θεοδίδακτον καί θεοφίλιτον ἀγάπην εἰς ἔτη μακρά, θεοτίμητα καί εὐλογημένα παρά τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ πανσθενουργός Χάρις τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ μας νά ἐπισκιάξῃ τάς Παναγιοσκεπάστους καί συνάμα ἀγιοφρουρήτους νήσους τῶν Κυθίων καί Ἀντικυθίων, ὅλον τό Ὁρθόδοξον Γένος μας καί τόν σύμπαντα κόσμον.

† Ὁ Κυθίων Σεραφεῖμ

**Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης
Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων Σεραφεῖμ**

Προλεγόμενα

Τό ἐφετινὸ ἐγκόλπιο Ἡμερολόγιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κυθήρων καὶ Ἀντικυθήρων, πού κρατᾶτε στὰ χέρια σας, ἀγαπητοί μου ἀναγνῶστες, εἶναι, ὅπως βλέπετε, ἀφιερωμένο στὴν Παληόχωρα τῶν Κυθήρων.

Ἡ Παληόχωρα, πού ἄλλοτε ἦταν ἡ πρωτεύουσα τοῦ νησιοῦ, κτισμένη ἀπὸ Μονεμβασιῶτες περί τό ἔτος 1200 μ.Χ. καὶ γνωστή ὡς ἡ πόλις τοῦ Ἁγίου Δημητρίου μέ τίς πολλές περίτεχνες ἐκκλησίες καὶ τίς ὠραῖες κατοικίες, μονόροφες καὶ διόροφες, κτισμένες στὰ κατώτερα τμήματα τοῦ βραχώδους λόφου, στὰ βόρεια καὶ ἀνατολικά, ἐπὶ τρεῖς καὶ πλέον αἰῶνες (13ος αἰ.- ἥμισυ 16ου αἰ.), ἔγραψε φωτεινὴ ἱστορία.

Ἡ Βυζαντινὴ αὐτὴ καστροπολιτεία μέ τὴν ἀνάπτυξι καὶ τὸν πολιτισμὸ τῆς καταστράφηκε, ὡς γνωστόν, τό 1537 ἀπὸ τὸν ἀρχιναύαρχο τοῦ Τουρκικοῦ στόλου Χαϊρεντίν Βαρβάροσσα, τὴ «μαύρη αὐτὴ φοβέρα» τοῦ Ἀρχιπελάγους, πού μέ ἀσυνήθη ἀγριότητα καὶ βαρβαρικό μῖσος κατέσφαξε πολλοὺς κατοίκους, πυρπόλησε καὶ ἐρήμωσε τὴν μέχρι τότε ζωντανὴ πρωτεύουσα. Ποτέ πιά δέν ξανακατοικήθηκε ἡ ὁμορφὴ αὐτὴ καστροπολιτεία καὶ μέ τὴν πάροδο 500 περίπου ἐτῶν ἀπὸ τὴ ζοφερή

αυτή εποχή ἔφθινε καί κατέρρευε διαρκῶς μέ ἀποτέλεσμα νά παρουσιάζη τή σημερινή ὄχι εὐχάριστη καί ἐνθαρρυντική ὄψι καί εἰκόνα.

Λίγο πρῖν ἀπό τό κάστρο, ἐκτός τοῦ ὀχυρωματικοῦ περιβόλου, ὑπάρχει **ὁ Ναός τῆς Ἁγ. Βαρβάρας**, ὁ ὁποῖος εἶναι ἐγγεγραμμένος σταυροειδῆς μέ ὀκτάπλευρο τροῦλο καί χρονολογεῖται στά τέλη τοῦ 15ου αἰώνα. Δύο Ναοί ἀκόμη, **ὁ Ἅγιος Ἀντώνιος**, δίκλιτος Ναός, πιά παληός ἀπό τόν προηγούμενο καί **ἡ Παναγία τοῦ Φόρου**, μονόχωρος κεραμοσκεπής, ἀποτελοῦν ἀξιόλογα κτίσματα τῆς μεταβυζαντινῆς περιόδου.

Ἐντός τοῦ ὀχυρωματικοῦ περιβόλου εἶναι οἱ Ἱεροί Ναοί: α) **τοῦ Ἁγίου Δημητρίου** ἡ ἀνωνύμου, πού εἶναι συγκρότημα δύο Ναῶν, οἱ ὁποῖοι τώρα δέν ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους (ὁ βόρειος Ναός μέ ὑπολείμματα ἀπό τόν βυζαντινό διάκοσμό του καί ὁ νότιος ἐρειπωμένος μέ σπαράγματα μεταβυζαντινῶν τοιχογραφιῶν). Τό ναϊκό αὐτό δίδυμο χρονολογεῖται στόν 14ον αἰώνα καί β) **τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ** ἡ ἀνωνύμου, πού εἶναι μονόχωρος κεραμοσκεπαστος Ναός καί χρονολογεῖται στό πρῶτο ἥμισυ τοῦ 15ου αἰώνα.

Ἀπό τούς τρεῖς ἐκ τῶν προαναφερθέντων Ἱερῶν Ναῶν, καί συγκεκριμένα ἀπό τόν Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀντωνίου, τόν Ἱ. Ν. Ἁγίου Δημητρίου ἡ ἀνωνύμου καί τόν Ἱ. Ν. Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ ἡ

άνωνύμου ἔχουν ἀποτοιχισθῆ καί συντηρηθῆ μέ τήν εὐθύνη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ὑπηρεσίας μέρος τῶν τοιχογραφιῶν, οἱ ὁποῖες ἐκτίθενται στή Συλλογή Ἔργων Βυζαντινῆς καί Μεταβυζαντινῆς Τέχνης στόν παλαιό Ἱ. Ναό τῆς Ἀναλήψεως τοῦ Χριστοῦ στό Κάτω Λειβάδι.

Ἡ Παληόχωρα, πού κάλλιστα θά ἤμποροῦσε νά χαρακτηρισθῆ **ὡς ἓνας νησιωτικός Μυστράς**, εἶναι ἓνα ἀπό τά ωραιότερα τοπία τῶν Κυθήρων καί ἓνα κομμάτι τῆς δοξασμένης ἱστορίας των. Τό Κάστρο τῆς Χώρας καί ἡ ἔρημη καστροπολιτεία τῆς Παληόχωρας, ὅταν σύν Θεῷ ἀναδειχθοῦν καθῶς πρέπει καί συντελεσθῆ μέ τήν εὐθύνη τοῦ ΥΠΠΟ καί τῆς ἀρμόδιας 1ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων ἢ προσήκουσα ἀποκατάστασις τῶν σωζομένων ἱερῶν κτισμάτων (καί μέ βάσι τίς ἀποτυπώσεις τῶν μελετῶν τῆς Παληόχωρας, μετά ἀπό σχετική τεκμηρίωσι, γίνουσι οἱ πιθανές ἀποκαταστάσεις τῶν κατοικιῶν) , θά ἀποτελοῦν τοῦς δύο σπουδαιότερους πόλους ἔλξεως τῶν περιηγητῶν τῶν συστάδων τῶν βυζαντινῶν καί μεταβυζαντινῶν κτισμάτων τῆς νήσου.

Εἶναι εὐτυχῆς ἡ συγκυρία τῆς ἐκδόσεως τοῦ ἀνά χειράς ἡμερολογίου, ἀφιερωμένου στήν ἀνάδειξι καί ἀποκατάστασι τοῦ βυζαντινοῦ οἰκισμοῦ τῆς Παληόχωρας , μέ τήν ἐκδήλωσι ζωηροῦ ἐνδιαφέροντος γιά τήν προβολή

καί τήν καλύτερη ἀξιοποίησι της ἀπό πολλές πλευρές. Εἶναι ἐγνωσμένο τό ἐνδιαφέρον καί ἡ ἀγάπη τοῦ Δημάρχου τῆς νήσου μας κ. Θεοδώρου Κουκούλη πρὸς τήν Παληόχωρα, ἀφοῦ ὡς ἀρχαιολόγος ὁ ἴδιος ἐπὶ πολλά ἔτη ἐργάσθηκε γιά τήν ἀποτύπωση τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας καί τῶν λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν μνημείων καί τῶν κτισμάτων της, συνεργαζόμενος μέ τήν κ. Dr. Gillian Ince, Ἀρχαιολόγο, καί τόν κ. Dr. Andrew Ballantyne, Καθηγητή τῆς Ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ Παν/μίου Newcastle.

Ἡ 1η Ἐφορεία Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων, βασιζόμενη στό πολύ σπουδαῖο αὐτό ἐπιστημονικό ὑλικό τῶν γενομένων ἀποτυπώσεων καί μελετῶν τῶν ὡς ἄνω ἐπιστημόνων ἐπραγματοποίησε, μετά ἀπό τίς σχετικές ἐνέργειές της καί τήν στήριξι τοῦ ἐν Ἀθήναις Τριφυλλείου Ἰδρύματος τῶν Κυθηρίων, τήν κατ' ἀρχήν ἔνταξιν τῆς μελέτης καί τῶν ἐργασιῶν στερέωσης, ἀποκατάστασης καί ἀνάδειξης τοῦ ἐν θέματι βυζαντινοῦ οἰκισμοῦ τῶν Κυθήρων στό Δ'ΚΠΣ.

Πρὸς τήν κατεύθυνσιν αὐτήν κινήθηκε ἀκαταπόνητα καί ὁ Πρόεδρος τοῦ Τριφυλλείου Ἰδρύματος καί τοῦ Κυθηραϊκοῦ Ἰδρύματος Πολιτισμοῦ καί Ἀνάπτυξης (Κ.Ι.Π.Α.) κ. Γεώργιος Κασιμάτης, Ὁμότιμος Καθηγητής τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος συνεργά-

σθηκε μέ τούς ἀρμόδιους παράγοντες τοῦ ΥΠΠΟ καί τῆς 1ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων . Τήν 28η Αὐγούστου 2008 ἡμέρα Πέμπτη καί ὥρα 7μ.μ. στήν αἴθουσα τοῦ Λεοντίνειου Ἐκκλησιαστικοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου Κεραμωτοῦ ἔγινε μέ πρωτοβουλία καί συνεργασία τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ἰδρύματος «Τριφύλλειο Νοσοκομεῖο Κυθήρων» καί τοῦ Δ.Σ. τοῦ Κ.Ι.Π.Α. ἐκδήλωση μέ θέμα: Ἀποκατάστασις τῆς Παληόχωρας Κυθήρων.

Στήν ἐκδήλωσι αὐτή, τήν ὁποία προλόγισε καί ἔκαμε κατατοπιστική εἰσαγωγική ὁμιλία ὁ Πρόεδρος κ.Γ. Κασιμάτης, ὠμίλησαν κατά σειράν οἱ προαναφερθέντες Dr. Andrew Ballantyne καί Dr. Gillian Ince καί ὁ Ἀναστάσιος Πορτελᾶνος, Ἀρχιτέκτων, Τοπογράφος - Μηχανικός. Μετά τήν παρέμβασι τοῦ εἰδημονος, ὡς προελέχθη, εἰς τά ἀρχαιολογικά θέματα τῆς Παληόχωρας κ. Θεοδώρου Κουκούλη, Δημάρχου καί Ἀρχαιολόγου τήν ιδιότητα, ἢ κ. Μαρίνα Παπαδημητρίου, Ἀρχαιολόγος - ἐκπρόσωπος τῆς 1ης ΕΒΑ, ἐξῆρε τό γεγονός τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς συστάδος αὐτῆς τῆς ἐκκλησιαστικῶν μνημείων καί τήν ἀξιόλογη μελέτη τῶν ἐν θέματι ἐπιστημόνων, στήν ὁποία βασίσθηκε, ὅπως προελέχθη, ἢ κατ'ἀρχήν ἔνταξις μελέτης καί ἐργασιῶν στερέωσης, ἀποκατάστασης καί ἀνάδειξης τοῦ μνημειακοῦ αὐτοῦ συγκροτήματος στό Δ'ΚΠΣ.

Ὅσα προσημειώθησαν ὡς ἱστορικά στοιχεῖα καί σχεδιασμοί γιά τό ὁμορφο καί σπουδαίας ἀρχαιολογικῆς ἀξίας τοπίο τῆς Παληόχωρας χαρίζουν μεγάλη χαρά καί χρηστές ἐλπίδες καί προσδοκίες σ' ὅλους τούς Κυθήριους καί φιλοκυθήριους καί ὅλοι ἀναμένουμε τήν ὅσο τό δυνατόν συντομότερη ἐκτέλεσι τῶν ἔργων ἀνάδειξης καί ἀποκαταστάσεως τῆς βυζαντινῆς αὐτῆς καστροπολιτείας.

Ἄφου συγχαρῶ γιά μία ἀκόμη φορά ὅλους τούς προαναφερθέντες, πού εἰλικρινά ἐργάζονται καί ἀγωνίζονται γιά τήν πραγμάτῳσι τοῦ σπουδαιότατου αὐτοῦ ἐγχειρήματος, νά εὐχαριστήσω θερμά τόσον τήν κ. Ἐλένη Χάρου - Κορωναίου, φιλόλογο, ὅσον καί τήν κ. Μαρίνα Παπαδημητρίου, Ἀρχαιολόγο, γιά ὅσα ἱστορικά στοιχεῖα ἢ πρώτη καί ἀρχαιολογικά ἢ δεύτερη μᾶς προσέφεραν γιά τήν Παληόχωρα.

Μέ τήν ὀλόθερμη εὐχή τῆς ταχείας ὑλοποιήσεως τῶν ἐργασιῶν ἀποκαταστάσεως τῆς Παληόχωρας γιά τήν περίσῳσι καί προβολή τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί μῆ κτισμάτων της καί μέ τίς ὀλοκάρδιες εὐχές μου γιά προόδο καί προκοπή κατά τό νέο ἔτος διατελῶ,

Μέ εὐχές καί ἀγάπη
Ὁ Μητροπολίτης
† Ὁ Κυθήρων Σεραφεῖμ

ΠΑΛΗΟΧΩΡΑ

Γράφει ή κ. Ελένη Χάρου, Φιλόλογος

Ή κατεστραμμένη Βυζαντινή καστροπολιτεία, πού κάποτε ήταν πρωτεύουσα του νησιου, χτίστηκε από Μονεμβασιώτες περί τό 1200 και όνομάστηκε πόλη του Άγιου Δημητρίου. Είναι ένα φυσικό όχυρό μέ ένα βαθύ φαράγγι γύρω μέ τεφροκόκκινους βράχους. Μέσα σ' αυτό τό Βυζαντινό Κάστρο, πού ιδρύθηκε από τήν οικογένεια Εύδαιμονογιάννη, χτίστηκαν πολλές εκκλησίες, οί όποιες σήμερα είναι έρειπωμένες μέ σωζόμενα τμήματα τοιχογραφιών. Ή πολιτεία καταστράφηκε τό 1537 από τόν άρχιναύαρχο του τουρκικού στόλου Χαϊρεντίν Βαρβαρόσσα, τή «μαύρη φοβέρα» του Άρχιπελάγους, ό όποιος κούρσεψε τήν πολιτεία, κατέσφαξε πολλούς κατοίκους, πυρπόλησε και ρήμαξε τήν άλλοτε ζωντανή πρωτεύουσα, ή όποία από τότε δέν ξανακατοικήθηκε ποτέ πιά. Λίγο πριν από τό κάστρο είναι χτισμένος **ό Ναός τής Άγίας Βαρβάρας**, σταυροειδής μέ τρούλο μέ κομψές αναλογίες, σκεπασμένος μέ σχιστόπλακες, έξαιρετο δείγμα Μονεμβασιώτικης άρχιτεκτονικής.

Ή Παληόχωρα, αυτό τό φυσικό όχυρό, σχεδόν άθέατο από τή θάλασσα, είναι ένας βράχος ύψους 216 μ. Άπέχει 1 χι-

λιόμετρο από την ακτή. Ἡ βαθειά χαράδρα πού τήν περιζώνει σχηματίστηκε ἀπό τεράστιους τεκτονικούς σεισμούς καί συνεχίζεται μέχρι τή θάλασσα. Λίγο πρίν ξεσπάσει στή θάλασσα σχηματίζει μιά λίμνη. Ἔτσι ἡ περιοχή εἶναι τριγυρισμένη ἀπό φυσικά ἐμπόδια.

Τό 1207 ὁ Βενετός Μαρκήσιος Μάρκος Βενιέρι κατέλαβε τά Κύθηρα. Οἱ Κυθήριοι ποτέ δέν συμπάθησαν τούς ἀλαζονικούς Βενιέρους καί ἐπεκαλέσθησαν τή βοήθεια τοῦ Διοικητοῦ τῶν Βυζαντινῶν Ἐπαρχῶν τῆς Πελοποννήσου. Περί τά μέσα τοῦ 13ου αἰ. ὁ Βυζαντινός ναύαρχος Λικάριος ἔδωξε τούς Βενιέρους ἀπό τά Κύθηρα καί ἀνέλαβε τή Διοίκηση ὁ Παῦλος Εὐδαιμονογιάννης ἀπό τή Μονεμβασία, ὑποτελής τοῦ Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορα καί καπετάνιος τῶν Κυθήρων. Οἱ Εὐδαιμονογιάννηδες κυβέρνησαν τό νησί μέχρι τό 1307, ὅποτε διά συνοικεσίου ἐπανῆλθαν οἱ Βενιέρι.

Τά Κύθηρα ἦσαν τό μάτι τῆς Κρήτης, τό μάτι τῶν Ἑλληνικῶν θαλασσῶν. Οἱ βιγλάτορες, ὅταν ἔβλεπαν πειρατικά πλοῖα, ἄναβαν φωτιές, νά μεταδώσουν συναγερμό, ὅποτε οἱ χωρικοί ἄφηναν τά σπίτια τους καί κατέφευγαν στά Κάστρα. Ὁ ἐξολοθρευτής Βαρβαρόσσα κατέλαβε ξεχωριστή θέση στήν ἱστορία τῆς πειρατείας.

Ήταν γιός εξωμότου από τή Μυτιλήνη καί ρίχτηκε σέ τυχοδιωχτικές ἐπιχειρήσεις. Ἀρχικά ἐπεδόθη στήν πειρατεία κατά τῶν χριστιανῶν στά παράλια τῆς Μ. Ἀσίας. Μετά ἀπό πολλές περιπέτειες φρόντισε νά τοῦ χορηγηθεῖ ἀπό τούς Τούρκους καράβι κατάλληλο γιά πειρατεία καί ἔτσι ἄρχισε ἐπίσημα ἡ σταδιοδρομία του, σάν πειρατή. Γύρω στό 1518 ὁ Βαρβαρόσσα ἔγινε ἡγεμόνας τοῦ Ἀλγερίου καί τότε πήρε τήν προσωνυμία Χαῖρ-ἐλ-ντίν, πού σημαίνει εὐεργέτης τῆς θρησκείας. Βαρβαρόσσα σημαίνει κοκκινογένης. Ἐγινε ὑποτελής τοῦ Σουλτάνου Σελήμ Α΄ καί ἐπεξέτεινε τό κράτος του.

Ὁ Βαρβαρόσσα τό 1532 κατέκτησε τήν Τύνιδα. Μετέβη στήν Κωνσταντινούπολη ὅπου ὁ σουλτάνος Σουλεϊμάν Μεγαλοπρεπῆς τόν κράτησε καί τόν διώρισε ἀρχιναύαρχο γιά νά ὀργανώσει τόν τουρκικό στόλο. Τό 1537 κατά τή διάρκεια τοῦ Βενετοτουρκικοῦ πολέμου ἐπολιόρκησε τήν Κέρκυρα, κατόπιν ἐστράφη κατά τῆς Πάργας καί τῶν Κυθήρων. Κατόπιν ὑπέταξε τίς Κυκλάδες, ἐρήμωσε τήν Αἴγινα, τίς Σποράδες, πολιορκησε τό Ρέθυμνο, τά Χανιά, τό Χάνδακα, τή Σητεία, ὑπέταξε τήν Κόρινθο.

Ἡ ἐπιδρομή τοῦ Βαρβαρόσσα στά Κύθηρα ἔμεινε στή μνήμη τοῦ λαοῦ μας σάν

ή φοβερότερη περιπέτεια πού πέρασε τό νησί μας. Ὁ Βαρβαρόσσα ἐξαπέλυσε τούς Ἴαλγερίνους καί Τούρκους πειρατές του, ἐλεηλάτησε, πυρπόλησε καί ἐξανδραπόδισε. Γιά τούς Τούρκους εἶναι ἥρωας. Γιά μᾶς ἐξολοθρευτής. Στούς Βαλκανικούς πολέμους, στόν κατά θάλασσαν ἀγῶνα, ἔλαβε μέρος ἓνα τουρκικό πολεμικό, πού εἶχε τό ὄνομά του.

Τό κυριώτερο ὑλικό πού χρησιμοποίησαν γιά νά χτίσουν τήν Παληόχωρα, ἦταν οἱ πέτρες πού ἀφθονοῦν στή γύρω περιοχή. Τίς καμάρες τίς ἔφτιαχναν ἀπό πωρόλιθους, πού τούς μεταφέρανε ἀπό τά Μητάτα. Μ' αὐτούς τούς πωρόλιθους δημιουργοῦσαν ὠραῖες κόγχες, θόλους καί τόξα. Μερικές στέγες τίς σκέπαζαν μέ σχιστόπλακες κυανόμαυρες ἀπό τήν περιοχή τῶν Ὁχέλων.

Ἔτσι πού ἦταν χτισμένη ἡ Παληόχωρα ἦταν πολύ δύσκολο στούς πειρατές νά πετύχουν αἰφνιδιαστική ἐπίθεση κατά τήν ἡμέρα, διότι, ἀφ' ἑνός, ὑπῆρχαν φρουροί βιγλάτορες καί, ἀφ' ἑτέρου, ἡ Παληόχωρα εἶναι χτισμένη χαμηλότερα ἀπό τό γύρω ἔδαφος καί σχεδόν ἀθέατη ἀπό τή θάλασσα.

Κανένας δέν γνωρίζει ἀπό ἐπίσημες πηγές πῶς πάρθηκε τό Κάστρο τῆς Παληόχωρας. Οἱ μόνοι μάρτυρες τῆς τραγω-

δίας είναι τά ἀρχιτεκτονικά λείψανα, καθώς καί ἡ προφορική παράδοση. Πάντως φαίνεται ὅτι ὁ Βαρβαρόσσα ἔκαψε τήν Πολιτεία καί ἄλλους ἀπό τούς κατοίκους τούς ἔκαψε, ἄλλους αἰχμαλώτισε καί πούλησε στό Ἰαλγέρι σάν σκλάβους, πολλοί ἀπό τούς ὁποίους ἐξαγοράστηκαν ἀργότερα καί γύρισαν στό νησί μέ τό ἐπώνυμο Σκλάβος καί ἐγκατεστάθηκαν σέ μιά συν-οικία τῶν Μητάτων τά Σκλαβιάνικα.-

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009

1	Π	† ΠΕΡΙΤΟΜΗ Ι.ΧΡΙΣΤΟΥ, Βασιλείου του Μεγάλου
2	Π	Σιλβέστρου Ρώμης, Κοσμά ΚΠόλεως, Σεραφείμ Σάρωφ
3	Σ	Μαλαχίου του προφήτου, Γορδίου μάρτ.
4	Κ	† ΠΡΟ ΤΩΝ ΦΩΤΩΝ , Σύναξις τῶν 70 Ἀποστόλων, Θεοκτίστου
5	Δ	Θεοπέμπτου, Θεωνᾶ, Συγκλητικῆς ὁσίωv
6	Τ	† ΤΑ ΑΓΙΑ ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Τ	† Ἡ Σύναξις Ἰωάννου του Προδρόμου καὶ Βαπτιστοῦ
8	Π	Γεωργίου Χοζεβίτου, Δομνίκης, Κύρου, Παρθένας
9	Π	Πολυεύκτου μάρτυρος, Εὐστρατίου ὁσίου
10	Σ	† Γρηγορίου Νύσσης , Δομετιανοῦ, Μαρκιανοῦ
11	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ , Θεοδοσίου του Κοινοβιάρχου
12	Δ	Τατιανῆς, Εὐθασίας, Μερτίου καὶ Πέτρου μαρτύρων
13	Τ	Ἐρμούλου, Στρατονίκου μ, Μαξίμου Καυσοκαλυβίτου
14	Τ	Ἄγνης μάρτυρος, Τῶν ἐν Σινᾶ ἀναιρεθέντων Ἀββάδων
15	Π	Παύλου του Θηβαίου, Ἰωάννου του Καλυβίτου
16	Π	Προσκύνησις ἀλύσεως ἀπ. Πέτρου, Πευσίππου, Νεονίλλης
17	Σ	† Ἀντωνίου του Μεγάλου , Γεωργίου ἐν Ἰωαννίνοις
18	Κ	† ΙΒ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀθανασίου καὶ Κυρίλλου πατρ. Ἄλεξ.
19	Δ	† Μάρκου Εὐγενικοῦ , Μακαρίου Αἰγ., Ἀρσενίου Κερκύρας
20	Τ	Εὐθυμίου του Μεγάλου , Ζαχαρίου Ἄρτης
21	Τ	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Νεοφύτου, Εὐγενίου μάρτυρος
22	Π	† Τιμοθέου ἀποστόλου , Αναστασίου του Πέρσου
23	Π	Κλήμεντος Ἀγκ., Ἀγαθαγγέλου, Διονυσίου Ὀλύμπου
24	Σ	Ξένης ὁσίας, Ζωσιμᾶ ὁσίου, Βαβύλα ιερομάρτυρος
25	Κ	† ΙΕ΄ ΛΟΥΚΑ , Γρηγορίου του Θεολόγου, Αὐξεντίου νεομ.
26	Δ	Σύναξις Ἁγία Οἰκογενείας Γρηγορίου θεολόγου
27	Τ	Ἄνακ. λειψ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου, Κλήμεντος
28	Τ	Ἐφραίμ του Σύρου, Παλλαδίου καὶ Ἰακώβου
29	Π	Ἀνακομιδῆ λειψάνων Ἰγνατίου Θεοφόρου
30	Π	† Τριῶν Ἱεραρχῶν , Βασιλείου, Γρηγορίου, Ἰωάν. Χρυσοστ.
31	Σ	Κύρου καὶ Ἰωάννου Ἀναργύρων, Ἀρσενίου ἐν Πάρω

Μητρόθεε Ἄνασσα Οὐρανοῦ, ὄντως Πλατυτέρα, καὶ Ἀγγέλων φωτοειδῶν, τῶν ἀκαταπαύστως, ὑμνοῦντων τήν σὴν δόξαν, Δέσποινα καὶ Κυρία, Θεομακάριστε.

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Κολ. β' 8-12	Λουκ. β' 20-21, 40-52	Περιτομή τοῦ Χριστοῦ
4	Β' Τιμ. δ' 5-8	Μάρκ. α' 1-8	δ' / Ζ'
6	Τιτ. β' 11-14, γ' 4-7	Ματθ. γ' 13-17	Τά Ἅγια Θεοφάνεια
11	Β' Κορ. δ' 6-15	Ματθ. δ' 12-17	πλ. α' / Η'
18	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Λουκ. ιζ' 12-19	πλ. β' / Θ'
25	Ἐβρ. ζ' 26-η' 2	Λουκ. ιθ' 1-10	βαρύς / Γ'
30	Ἐβρ. ιγ' 7-16	Ματθ. ε' 14-19	Τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ἄλιμου

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2009

1	Κ	† ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Τρύφωνος μάρτυρος, Περπετούας
2	Δ	† Η ΥΠΑΠΑΝΤΗ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
3	Τ	Συμεών Θεοδόχου, Τριών Σπετσιωτών νεομ.
4	Τ	Ίσιδώρου Πηλουσιώτου, Νικολάου όμολογητού
5	Π	Άγάθης μάρτυρος, Θεοδοσίου έν Σκοπέλω
6	Π	† Φωτίου πατρ. ΚΠόλεως, Βουκόλου έπ. Σμύρνης
7	Σ	Παρθενίου επίσκόπου Λαμψάκου, Λουκά του έν Στειρίφ
8	Κ	† ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (άρχή Τριωδίου)
9	Δ	Νικηφόρου μάρτυρος, Παγκρατίου Ταυρομενίας
10	Τ	† Χαράλάμπους ιερομ. , Άναστασίου, Ζήνωνος
11	Τ	† Βλασίου ιερομάρτυρος , Θεοδώρας τής Αύγούστης
12	Π	Μελετίου Άντιοχείας, Άντωνίου Κωνσταντινουπόλεως
13	Π	Άκύλα καί Πρισκίλλης άποστόλων, Μαρτινιανού
14	Σ	Αύξεντίου, Μάρωνος όσίου, Γεωργίου Μυτιλήνης
15	Κ	† ΤΟΥ ΑΣΩΤΟΥ , Όνησίμου άποστ., Εύσεβίου όσίου
16	Δ	Παμφίλου μάρτυρος, Φλαβιανού Κωνσταντινουπόλεως
17	Τ	Θεοδώρου του Τήρωνος, Μαρκιανού καί Πουλχερίας
18	Τ	Λέοντος πάπα Ρώμης, Άγαπητού όμολογητού
19	Π	† Φιλοθέης Άθηνάιας , Άρχίππου άπ., Φιλήμονος
20	Π	Λέοντος επίσκόπου Κατάνης, Άγάθωνος πάπα Ρώμης
21	Σ	† Ψυχοσάββατον , Τιμοθέου έν Συμβόλοις, Εύσταθίου Άντ.
22	Κ	† ΑΠΟΚΡΕΩ , Τών έν τοίς Εύγενίου μ., Θαλασσίου όσ.
23	Δ	† Πολυκάρπου Σμύρνης , Γοργονίας όσίας, Δαμιανού
24	Τ	† Α΄ καί Β΄ εύρεσις Τιμίας Κεφαλής Ίωάννου Προδρόμου
25	Τ	Ταρασίου πατρ. ΚΠόλεως, Ρηγίνου έπισκ. Σκοπέλου
26	Π	† Φωτεινής Σαμαρείτιδος , Πορφυρίου έπισκ. Γάζης
27	Π	Στεφάνου, Γελασίου, Προκοπίου Δεκαπολίτου
28	Σ	Βασιλείου όμολογητού, Κυράννης νεομάρτυρος

Ήλιου τής δόξης του νοητού, τής Δικαιοσύνης, άπαστράψαντος τοίς έν γη, του πάντων Δεσπότου, Κυρίου καί Σωτήρος, Μήτηρ ύπάρχεις όντως, ή Παμμακάριστος.

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Ρωμ. η' 28-39	Ματθ. ιε' 21-28	πλ δ' / ΙΑ'
2	Ἐβρ. ζ' 7-17	Λουκ. β' 22-40	Υπαπαντή τοῦ Σωτήρος
8	Β' Τιμ. γ' 10-15	Λουκ. ιη' 10-14	α' / Α'
10	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17-ιστ' 2	Χαραλάμπους ἱερομ.
15	Α' Κορ. στ' 12-20	Λουκ. ιε' 11-32	β' / Β'
22	Α' Κορ. η' 8-θ' 2	Ματθ. κε' 31-46	γ' / Γ'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα στὸν Ἱ. Ναὸ τοῦ Ν. Φαλήρου

ΜΑΡΤΙΟΣ 2009

1	Κ	† ΤΥΡΙΝΗΣ , Ευδοκίας όσιμ., Μαρκέλλου μάρτυρος
2	Δ	† ΚΑΘΑΡΑ ΔΕΥΤΕΡΑ , Νικολάου Πλανᾶ, Ἑσυχίου, Εὐθαλίας
3	Τ	Εὐτροπίου, Κλεονίκου, Βασιλίσκου μαρτύρων
4	Τ	Γερασίμου τοῦ Ἰορδανίτου, Παύλου καὶ Ἰουλιανῆς
5	Π	Κόνωνος, Ἀρχελάου, Εὐλαμπίου
6	Π	† Α΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Τῶν ἐν Ἀμορίῳ 42 μαρτύρων
7	Σ	† Θαῦμα κολλύβων ἁγ. Θεοδώρου , Λαυρεντίου όσ.
8	Κ	† Α΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ὁρθοδοξίας) , Θεοφυλάκτου Νικομ.
9	Δ	† Ἁγίων Τεσσαράκοντα Μαρτύρων , Καισαρίου θαυμ.
10	Τ	Ἀναστασίας Πατρικίας, Κοδράτου ἐν Κορίνθῳ
11	Τ	Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, Θεοδώρας ἐν Ἄρτη
12	Π	Συμεών Νέου Θεολόγου, Θεοφάνους όμολ., Γρηγορίου Διαλ.
13	Π	† Β΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ἄνακ. λειψ. Νικηφόρου ΚΠόλεως
14	Σ	Βενεδίκτου όσ., Εὐσχήμονος ἐπίσκοπου Λαμπιάκου
15	Κ	† Β΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Γρηγορίου Παλαμᾶ) , Ἀγαπίου μάρτ.
16	Δ	Σαββίνου, Ρωμανοῦ μάρτυρος, Χριστοδούλου ἐν Πάτμῳ
17	Τ	† Ἀλεξίου ἀνθρώπου τοῦ Θεοῦ , Θεοσηρίκτου όμολογ.
18	Τ	Κυρίλλου πατρ. Ἱεροσολύμων, Τροφίμου, Εὐκαρπίωνος
19	Π	Χρυσάνθου καὶ Δαρείας, Κλαυδίου μάρτυρος
20	Π	† Γ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Τῶν ἐν τῇ Μονῇ Ἁγ. Σάββα ἀναιρεθέντων
21	Σ	Ἰακώβου όμολογητοῦ, Φιλήμονος, Δομνίνου
22	Κ	† Γ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Σταυροπροσκυνήσεως) , Καλλινίκης μ.
23	Δ	Νίκωνος όσιου καὶ 199 μαρτύρων, Λουκᾶ Κορίνθου
24	Τ	Ἄρτέμονος, Ζαχαρίου, Παρθενίου Κωνσταντινουπόλεως
25	Τ	† ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Ἐθνική έορτή)
26	Π	Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριήλ, Τῶν ἐν Γοθθία 26 μαρτύρων
27	Π	† Δ΄ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ , Ματρώνης όσ., Φιλητοῦ, Λυδίας
28	Σ	Ἰλαρίωνος όσιου, Ἡρωδίωνος ἀποστόλου
29	Κ	† Δ΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ (Ἰωάννου τῆς Κλίμακος) , Μάρκου ἐπισκ.
30	Δ	Εὐβούλης μ., Ζαχαρίου ἐπισκ. Κορίνθου
31	Τ	Υπατίου καὶ Ἀκακίου ιερομαρτύρων

Τεκοῦσα ἀφράστως τόν σόν Υἱόν, τόν Παν-
τευεργέτην καὶ Σωτῆρα καὶ Λυτρωτῆν, τόν κό-
σμον λυτροῦσαι, παθῶν καὶ καχεξίας, ὡς πάν-
των ὑπερτέρα, **Μυρτιδιώτισσα**.

ΜΑΡΤΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Ρωμ. ιγ' 11-δ' 4	Ματθ. στ' 14-21	δ' / Δ'
7	Β' Τιμ. β' 1-10	Μάρκ. β' 23-γ' 5	Ἁγ. Θεοδώρου
8	Ἐβρ. ια' 24-26, 32-40	Ἰωάν. α' 44-52	πλ. α' / Ε'
15	Ἐβρ. α' 10-β' 3	Μάρκ. β' 1-12	πλ. β' / ΣΤ'
22	Ἐβρ. δ' 14-ε' 6	Μάρκ. η' 34 - θ' 1	βαρύς / Ζ'
25	Ἐβρ. β' 11-18	Λουκ. α' 24-38	Εὐαγγελισμὸς τῆς Θεοτόκου
29	Ἐβρ. στ' 13-20	Μάρκ. θ' 17-31	πλ. δ' / Η'

Παναγία ἡ Μυρτιδιώτισσα στὸ Μητροπολιτικὸ Ναὸ Ἀθηνῶν

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2009

1	Τ	† Ο ΜΕΓΑΣ ΚΑΝΩΝ , Μαρίας Αιγυπτίας, Γεροντίου
2	Π	Θεοδώρας Παρθένου, Τίτου, Ἀμφιανού, Αἰδεσίου
3	Π	† ΑΚΑΘΙΣΤΟΣ ΥΜΝΟΣ , Ἰωσήφ Ὑμνογρ. μάρτ., Νικήτα ὁμολ.
4	Σ	Γεωργίου ὁσ. τοῦ ἐν Μαλεῶ, Θεωνᾶ, Πλάτωνος μάρτυρος
5	Κ	† Ε΄ ΝΗΣΤΕΙΩΝ , Μαρίας τῆς Αἱγυπτίας, Κλαυδίου
6	Δ	Γρηγορίου Σιναΐτου, Εὐτυχίου πατρ. ΚΠόλεως
7	Τ	Καλλιοπίου καὶ Ἀκυλίνης μαρτύρων
8	Τ	Ἡρωδίωνος, Ρούφου, Ἐρμού, Κελεστίνου Ρώμης
9	Π	Εὐψυχίου μάρτυρος, Βαδίμου ιερομάρτυρος
10	Π	Γρηγορίου Ε΄ ΚΠόλεως, Τερεντίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ Μαρτ.
11	Σ	† Τοῦ Λαζάρου , Ἀντίπα Περγάμου, Τρυφαίνης ὁσίας
12	Κ	† ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ , Ἀνθούσης ὁσ., Παρίου ὁμ., Ἀκακίου καυσ.
13	Δ	† Μεγάλη Δευτέρα , Ἰωσήφ Παγκάλου, Μαρτίνου Ρώμης
14	Τ	† Μεγάλη Τρίτη , τῶν δέκα Παρθένων, Θωμαΐδος μάρτυρος
15	Τ	† Μεγάλη Τετάρτη , τῆς ἀλειψ. τόν Κύριον, Λεωνίδου ἐπ. Ἀθην.
16	Π	† Μεγάλη Πέμπτη , Ὁ Μυστικός Δεῖπνος, Χιονίας μάρτ.
17	Π	† Μεγάλη Παρασκευή , Τά Ἅγια Πάθη τοῦ Κυρίου
18	Σ	† Μέγα Σάββατον , Ἡ εἰς Ἄδου Κάθοδος τοῦ Κυρίου
19	Κ	† ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ , Ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ
20	Δ	† Δευτέρα Διακαινησίμου . Θεοδώρου ὁσ. Τριχινᾶ
21	Τ	† Ραφαήλ, Νικολάου καὶ Εἰρήνης , Ἰανουαρίου
22	Τ	Ναθαναήλ ἐπ. Νεάρχου μάρτ., Θεοδώρου
23	Π	† Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου
24	Π	† τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς . Ἐλισάβετ ὁσίας
25	Σ	† Μάρκου τοῦ ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ
26	Κ	† ΤΟΥ ΘΩΜΑ , Βασιλέως Ἀμασείας, Γλαφύρας μάρτυρος
27	Δ	Συμεών ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων, Συμεών ὁσίου
28	Τ	τῶν ἐν Κυζίκῳ ἑννέα Μαρτύρων, Θεόγνιδος
29	Τ	Ἰάσονος καὶ Σωσιπάτρου ἀπ., Κερκύρας μάρτυρος
30	Π	Ἰακώβου ἀποστόλου, Κλήμεντος ὁσίου, Ἀργυρῆς νεομ.

Ρᾶνον θεῖοις μύροις τόν σόν λαόν, ἡ ἐν μυρτι-
δίοις ἀνατείλασα θαυμαστῶς, ἅγια Εἰκόνι, θαυ-
ματουργῶ καὶ θεία, καὶ δίδου τήν σὴν χάριν,
Μυρτιδιώτισσα.

ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
5	Ἐβρ. θ' 11-14	Μάρκ. ι' 32-45	α' / Θ'
11	Ἐβρ. ιβ' 28-γ' 8	Ἰωάν. ια' 1-45	Τοῦ Λαζάρου
12	Φίλιπ. δ' 4-9	Ἰωάν. ιβ' 1-18	Τῶν Βαίτων
19	Πράξ. α' 1-8	Ἰωάν. α' 1-17	Πάσχα
23	Πράξ. ιβ' 1-11	Ἰωάν. ιε' 17 - ιστ' 2	Ἁγ. Γεωργίου
24	Πράξ. γ' 1-8	Ἰωάν. β' 12-22	Ζωοδόχου Πηγῆς
26	Πράξ. ε' 12-20	Ἰωάν. κ' 19-31	- / Α'

Ο ΟΙΚΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑΣ

Γράφει ή κ. Μαρίνα Παπαδημητρίου, Αρχαιολόγος

Τό έσωτερικό όριο τοῦ οικισμού τῆς Παλαιοχώρας όρίζεται ἀπό τόν ἀπόκρημνο βράχο στά βόρεια καί ἀνατολικά. Ό βράχος στήν περιοχή αὐτή προσέφερε φυσική ὀχύρωση. Τείχος κτίστηκε στά δυτικά τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Δημητρίου, ὅπου ὑπῆρχε καί ἡ δυνατότητα πρόσβασης. Στήν ἀποτύπωση τοῦ τείχους αὐτοῦ διακρίνονται τρεῖς κατασκευαστικές φάσεις, πού ἀποτελοῦν προπύργιο, μέ λίθινη ἀντιρρήδα πίσω του. Αὐτό τό τμήμα τοῦ τείχους ἦταν καί τό πιό συμπαγές, κατασκευασμένο ἀπό ἀδρά λαξευτούς ἀσβεστόλιθους μέ τραχύ κονίαμα. Τό τείχος αὐτό ἀπέτελεσε τμήμα τῆς ἐπαλξης καί λόγω τοῦ ὅτι εἶναι τό μόνο σωζόμενο - σέ πολύ κακή κατάσταση - σέ ὕψος 6μ. σήμερα δίνει τήν εἰκόνα τοῦ ἀμυντικοῦ τείχους πρὸς τήν ἐνδοχώρα.

Οἱ κατοικίες στήν Παλαιοχώρα κτίστηκαν στά κατώτερα τμήματα τοῦ βραχώδους λόφου στά βόρεια καί ἀνατολικά καί ἀποτελοῦσαν κυρίως ὀρθογώνιες ἐνότητες, κυρίως μονόροφες. Αὐτό εἶναι ὀρατό στό καλύτερο διατηρημένο τμήμα στά ΝΑ τοῦ οικισμού. Μικρός ἀριθμός κατοικ-

κιῶν ἦταν διόροφες. Οἱ σωζόμενες σέ πολύ χαμηλό ὕψος τοιχοποιεῖς δείχνουν δομή ἀπό ἀδρά λαξευτό ἀσβεστόλιθο, ποικίλων μεγεθῶν. Ἡ τοιχοποιία στερεωνόταν μέ σκληρό κονίαμα ὑπόλευκου-γκρίζου χρώματος μέ προσμίξεις. Στήν παρούσα φάση ὅμως οἱ κατοικίες ἔχουν καταρρεῦσει. Οἱ ἀποτυπώσεις τῶν μελετητῶν θά μπορούσαν, μετά ἀπό σχετική τεκμηρίωση, νά ἀξιοποιηθοῦν σέ πιθανές ἀποκαταστάσεις τῶν κατοικιῶν. Δύο ἐνότητες ἀποτέλεσαν τίς κατοικίες τῆς ἀρχουσας. Γι' αὐτό καί προτείνεται ἡ ἐρμηνεία ὅτι οἱ δύο οἰκογένειες πού διέμεναν σέ αὐτά ἦταν ὑπήκοοι τῆς οἰκογένειας Venier (ἡ ἐνετική κυριαρχία στά Κύθηρα ἐκπροσωπεῖται ἀπό τήν οἰκογένεια Βενιέρ συνεχῶς [1207-1779], μέ βραχύ χρονικό διάστημα ἐπανόδου στήν κυριαρχία τῶν Βυζαντινῶν ἀπό τό 1269 ἕως τό 1309). Γι αὐτό καί θεωρεῖται ἀπό τοὺς μελετητές ὡς Κάστρο δουλοπαροίκων.

Ἡ κατ' ἀρχήν ἐνταξη μελέτης καί ἐργασιῶν στερέωσης, ἀποκατάστασης καί ἀνάδειξης τοῦ βυζαντινοῦ οἰκισμοῦ Παλαιοχώρα Κυθήρων στό Δ' ΚΠΣ, ἔχει ἤδη πραγματοποιηθεῖ, μετά ἀπό τίς σχετικές ἐνέργειες τῆς 1ης Ἐφορείας Βυζαντινῶν Ἀρχαιοτήτων καί τῆ στήριξη τοῦ Τριφυλείου Ἰδρύματος Κυθηρίων.

ΕΚΤΟΣ ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ

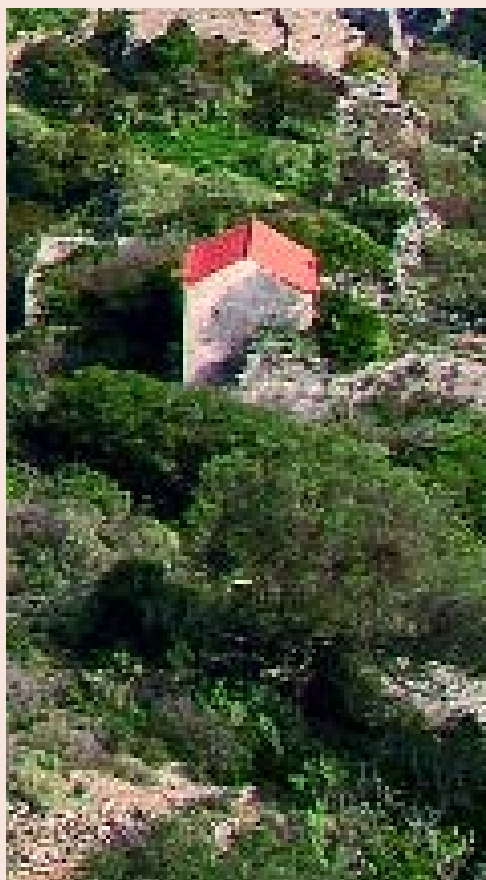
Ἱερός Ναός Ἁγίας Βαρβάρας

Πρόκειται για έγγεγραμμένο σταυροειδή μεταβατικού τύπου ναό, μέ ὀκτάπλευρο τρούλο, χωρίς τοιχογραφίες. Τά τέσσερα στηρίγματα τοῦ τρούλου, στή διασταύρωση τῶν καμαρῶν εἶναι πεσσοειδεῖς τοῖχοι. Στόν τύπο αὐτό ἀνήκει ὁ **Ἅγιος Ἀνδρέας στό Λιβάδι, τό Καθολικό τοῦ Ἀγίου Θεοδώρου Κυθήρων**, κοντά στά Λογοθετιάνικα, μέ τή μεσαία ἀπό τίς ἀψίδες τρίπλευρη, ὅπως καί στήν Ἁγία Βαρβάρα. Ἡ τοιχοποιΐα ἀποτελεῖται ἀπό ἐπιμελημένη λιθοδομή, τά πλαίσια τῶν ἀνοιγμάτων εἶναι πώρινα καί οἱ στέγες ἐπιστέφονται ἀπό μεγάλων διαστάσεων σχιστολιθικές πλάκες (ὄχελόπλακες-τοπικός λίθος πού προέρχεται ἀπό τή θέση Ὕχελος). Ὁ ναός χρονολογεῖται πρὶν ἀπό τήν ἐπίθεση τοῦ Μπαρμπαρόσσα τό 1537 καί ὀπωσδήποτε μετὰ τό ναό τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου, στά τέλη τοῦ 15ου αἰώνα.

Ἱερός Ναός Παναγίας τοῦ Φόρου

Πρόκειται γιά μονόχωρο, κεραμοσκεπῆ ναό, ἀσβεστοχρισμένο ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά, γιά τόν ὀποῖο στήν παρούσα φάση δέν μποροῦν νά γίνουν περαιτέρω παρατηρήσεις.

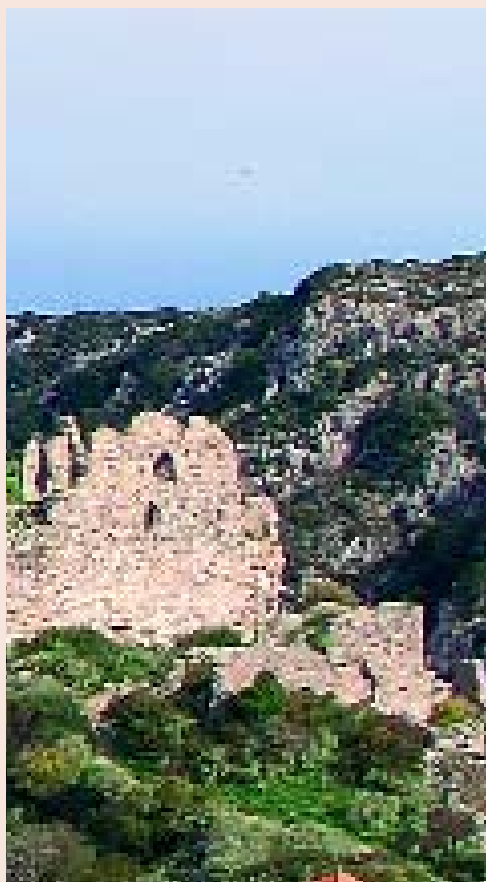

Ἱερός Ναός Ἀγίου Ἀντωνίου

Πρόκειται γιά δίκλιτο ναό, πού συνέχεται στά δυτικά μέ τήν ἀψίδα παλαιότερου ἐρειπωμένου ἀνώνυμου ναοῦ, καί μέ μία οἰκία, στό δυτικό τμήμα τῆς ὁποίας ἐντοπίζονται ἴχνη ὑπαρξης τάφων.

Τά ἄνισου μεγέθους κλίτη, διαστάσεων: Νότιο κλίτος: 6,60X3,10 ἐνῶ τό βόρειο 3,10X1,97, ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους μέ δύο μεγάλα τόξα. Τό νότιο κλίτος εἶναι καμαροσκέπαστο, μέ ἐξέχουσα ἡμικυλινδρική ἀψίδα καί πώρινο τέμπλο. Τό βόρειο κλίτος ἔχει φουρνικό καί δύο ἡμικυλινδρικές καμάρες, ἀπό τίς ὁποῖες ἡ ἀνατολική εἶναι μεγαλύτερη. Ἡ τοιχοποιία ἀποτελεῖται ἀπό ἀτελῆ ἀργολιθοδομή μέ ὄστρακα στό νότιο τοῖχο, ἐνῶ ἰσοδομικό σύστημα ἀπό μεγάλους πωρόλιθους ἐντοπίζεται μόνον στά τόξα καί στήν καμάρα. Τά πλαίσια τῶν παραθύρων εἶναι πώρινα, καθώς καί τό περιθύρωμα τῆς εἰσόδου στό βόρειο τοῖχο, εἶναι ἐπίσης πώρινο, λαξευτό, ἐνετικοῦ τύπου, μέ ὀξυκόρυφο ὑστερογοθτικό τόξο. Ὑπολείμματα ἀπό τήν ἀρχική στέγη μέ βυζαντινά κεραμίδια σώζονται στή βόρεια πλευρά τῆς καμάρας τοῦ κυρίως ναοῦ.

Στό ἐσωτερικό τοῦ ναοῦ τό τέμπλο εἶναι πώρινο μέ κιονίσκους πού φέρουν

ραβδώσεις και επίκρανα μέ γλυφές.

Υπολείμματα βυζαντινού στρώματος ζωγραφικής παλαιολόγειας τέχνης διατηρούνται αποσπασματικά σέ όλόκληρο τό ναό και τό τέμπλο, τά όποια όμως δέν επιτρέπουν αποκατάσταση του εικονογραφικού προγράμματος. Κόκκινες διαχωριστικές ταινίες όρίζουν τίς ζώνες και τίς παραστάσεις.

Αποτοίχιση και συντήρηση τοιχογραφίας της Άγίας Αικατερίνης, από τό τέμπλο, διαστάσεων 107,5X0,52μ., πραγματοποιήθηκε τό 1966 από την Άρχαιολογική Υπηρεσία. Σήμερα ή τοιχογραφία εκτίθεται στη Συλλογή Έργων Βυζαντινης και Μεταβυζαντινης Τέχνης, στό ναό της Άνάληψης, στό Λιβάδι Κυθήρων.

Η άψίδα του ναού έσπασε και αποκολλήθηκε από τον υπόλοιπο ναό. Υποστηλώθηκε έξωτερικά τό 2004, από τό μόνιμο συνεργείο εργατοτεχνιτών της 1ης ΕΒΑ, μέ όδηγίες του αρχιτέκτονα κ. Μ. Σταυρινού.

Ο ναός έχει χρονολογηθεί στά τέλη του 15ου αιώνα¹.

---

1. Μ. Χατζηδάκης-Ι. Μπίθα, Ευρετήριο Βυζαντινών τοιχογραφιών Κυθήρων, Ακαδημία Αθηνών - Κέντρο Έρευνας της Βυζαντινης και Μεταβυζαντινης Τέχνης, σελ.94.

ΜΑΪΟΣ 2009

1	Π	Ίερεμίου προφήτου, Εύθυμίου ἐκ Δημητσάνης
2	Σ	Ἀνακομιδῆ λειψ. Μεγ. Ἀθανασίου
3	Κ	† ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ , Τιμοθέου καί Μαύρας
4	Δ	Νικηφόρου Ἀθωνίτου, Πελαγίας μάρτ., Ἰλαρίου
5	Τ	† Εἰρήνης μεγαλομάρτυρος , Εύθυμίου Μαδύτου
6	Τ	Ἰώβ δικαίου, Σεραφεῖμ ὁσίου
7	Π	Τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου Τιμίου Σταυροῦ, Ἀκακίου
8	Π	† Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου , Ἀρσενίου Μεγάλου
9	Σ	Χριστοφόρου μάρτυρος, Ἡσαίου προφήτου
10	Κ	† ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ , Σίμωνος Ζηλωτοῦ, Λαυρεντίου
11	Δ	Μωκίου, Κυρίλλου καί Μεθοδίου ἰσαποστόλων
12	Τ	† ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ , Ἐπιφανίου Κύπρου, Γερμανοῦ
13	Τ	† ΜΕΣΟΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Γλυκερίας μάρτυρος, Σεργίου ὁμ.
14	Π	Ἰσιδώρου ἐν Χίῳ, Θεράποντος ἱερομάρτ., Λεοντίου
15	Π	† Ἀχιλλίου Λαρίσης , Παχωμίου ὁσίου
16	Σ	Θεοδώρου ἡγιασμένου, Γεωργίου Μυτιλήνης
17	Κ	† ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ , Ἀνδρονίκου, Ἰουνίας ἐκ τῶν 70
18	Δ	Πέτρου, Διονυσίου, Ἡρακλείου μαρτύρων
19	Τ	Πατρικίου, Μενάνδρου καί Πολυαίνου μαρτύρων
20	Τ	Θαλλελαίου μάρτυρος, Λυδίας Φιλιππησίας
21	Π	† Κωνσταντίνου καί Ἐλένης ἰσαπ. , Βησσαρίωνος
22	Π	Βασιλίσκου μάρτυρος, Δημητρίου, Παύλου νεομ.
23	Σ	Μιχαήλ Συνάδων, Συνεσίου ἐπισκόπου
24	Κ	† ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ , Συμεών ὁσίου Θαυμαστορείτου
25	Δ	† Γ' εὗρεσις τιμίας κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
26	Τ	Κάρπου καί Ἀλφαίου ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων
27	Τ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ , Ἰωάννου τοῦ Ρώσου, Ἐλλαδίου
28	Π	† ΤΗΣ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ , Εὐτυχοῦς, Μελιτινῆς, Ἐλικωνίδος
29	Π	Θεοδοσίας μ., Θεοδοσίας, Ἀνωτύμων μαρτ. ἀλώσ. ΚΠόλεως
30	Σ	Ἰσαακίου μάρτυρος Μονῆς Δαλμάτων, Βαρλαάμ ὁσίου
31	Κ	† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ 318 ΠΑΤΕΡΩΝ , Ἐρμείου ἀποστόλου

Θεόδωρον μέλψωμεν ἐκ ψυχῆς, Κυθήρων
 Προστάτην, καί Κορώνης γόνον λαμπρόν,
 οἰκειάς Μονῆς δέ, καί Μοναζόντων κλέος,
 καί πάσης ὑψηλίου, πρέσβυν ἀκοίμητον.

ΜΑΪΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
3	Πράξ. στ' 1-7	Μάρκ. ιε' 43-ιστ' 8	β' / Δ'
10	Πράξ. θ' 32-42	Ἰωάν. ε' 1-15	γ' / Ε'
17	Πράξ. ια' 19-30	Ἰωάν. δ' 5-42	δ' / Ζ'
24	Πράξ. ιστ' 16-34	Ἰωάν. θ' 1-38	πλ. α' / Η'
28	Πράξ. α' 1-12	Λουκ. κδ' 36-53	Τῆς Ἀναλήψεως
31	Πράξ. κ' 16-18, 28-36	Ἰωάν. ιζ' 1-13	πλ. β' / Γ'

Ἡ Τιμία Κάρα τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου

ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

1	Δ	Ίουστίνου φιλοσόφου, Πύρρου όσιου
2	Τ	Νικηφόρου πατρ. ΚΠόλεως, Έράσμου ιερομάρτυρος
3	Τ	Λουκιλλιανού, Παύλης μαρτύρων
4	Π	Μητροφάνους πατρ. ΚΠόλεως, Μάρθας, Μαρίας
5	Π	Δωροθέου Τύρου, Νικάνδρου μ.
6	Σ	† Ψυχοσάββατον , Ίλαρίωνος όσ., Άττάλου θαυματουργού
7	Κ	† ΤΗΣ ΠΕΝΤΗΚΟΣΤΗΣ , Θεοδότου Άγκύρας
8	Δ	† ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ , Άνακ. λειψ. Θεοδώρου Στρατ.
9	Τ	† Κυρίλλου Άρχιεπ. Άλεξανδρείας , Όρέστου καί Ροδίωνος
10	Τ	Άλεξάνδρου, Άντωνίνης μ., Θεοφάνους, Πανσέμνης
11	Π	† Βαρθολομαίου καί Βαρνάβα άποστόλων , Λουκά Ιατρού Ρώσου
12	Π	Όνουφρίου, Πέτρου όσίων
13	Σ	Άκυλίνης μάρτ., Διοδώρου μάρτ., Άντιπάτρου Βόστρων
14	Κ	† ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ , Έλισσαίου προφ., Μεθοδίου
15	Δ	† Έρωνύμου όσιου, Αύγουστίνου Ίπώνος , Αμώς προφ.
16	Τ	Τύχωνος επισκόπου Άμαθοῦντος,
17	Τ	Ίσαύρου, Μανουήλ, Σαβέκ, Ίσμαήλ
18	Π	Λεοντίου Αιγίνης, Ύπατίου, Θεοδούλου, Αιθερίου
19	Π	Ίούδα του Θαδδαίου, Παΐσιου όσιου του Μεγάλου
20	Σ	Μεθοδίου Πατάρων, Νικολάου Καβάσιλα
21	Κ	† Β' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Άφροδισίου μάρτ., Ίουλιανού μάρτ.
22	Δ	Εύσεβίου επισκ. Σαμοσάτων, Ζήνωνος
23	Τ	Άριστοκλέους μάρτ., Δημητρίου καί Άθανασίου μαρτ.
24	Τ	† Γενέθλιον Τιμ. Προδρόμου , Άθανασίου όσ. Παρίου
25	Π	Φεβρωνίας, Όρεντίου, Γεωργίου καί Προκοπίου
26	Π	Δαβίδ έν Θεσσαλονίκη, Ίωάννου επισκ. Γοθθίας
27	Σ	Σαμψών Ξενοδόχου, Ίωάννας καί Μαρίας μυροφόρων
28	Κ	† Γ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Άνακ. λειψ. Κύρου καί Ίωάννου Άναργύρων
29	Δ	† Πέτρου καί Παύλου τών Πρωτοκορυφαίων άποστόλων
30	Τ	† Σύναξις τών Άγιών Ένδόξων 12 Άποστόλων

Άνθίμου θεράποντος του Χριστου, Κεφαλλήνων νήσου, γόνου όντως πανευκλεοῦς, καί τών Κυθηρίων, Προστάτου καί έφόρου, ευχάς καί ευλογίας, απεκδεχόμεθα.

ΙΟΥΝΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
7	Πράξ. β' 1-11	Ἰωάν. ζ' 37-52, η' 12	Τῆς Πεντηκοστῆς Ἁγίου Πνεύματος πλ. δ' / Α'
8	Ἐφεσ. ε' 8-19	Ματθ. ιη' 10-20	
14	Ἑβρ. ια' 33 - ιβ' 2	Ματθ. ι', 32-33, 37-38, ιθ' 27-30	α' / Β' β' / Γ'
21	Ρωμ. β' 10-16	Ματθ. δ' 18-23	
28	Ρωμ. ε' 1-10	Ματθ. στ' 22-33	Πέτρου καὶ Παύλου Ἁγίων Ἀποστόλων
29	Β' Κορ. ια' 21-ιβ' 9	Ματθ. ιστ' 13-19	
30	Α' Κορ. δ' 9-16	Ματθ. θ' 36-ι' 1-8	

Ὁ Ἅγιος Ἄνθιμος ὁ ἐκ Κεφαλληνίας

ΙΟΥΛΙΟΣ 2009

1	Τ	† Κοσμά και Δαμιανού τῶν Ἀναργύρων
2	Π	† Κατάθεσις τιμίας Ἐσθήτος τῆς Θεοτόκου, Λάμπρου νεομ.
3	Π	Ἰακίνθου καὶ Θεοδότῃς μ., Ἀνατολίου, Γερασίμου τοῦ νέου
4	Σ	Ἀνδρέου Κρήτης, Μιχαὴλ Χωνιάτη, Θεοδώρου Κυρήνης
5	Κ	† Δ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Ἀθανασίου τοῦ ἐν Ἄθῳ καὶ Λαμπαδοῦ
6	Δ	Σισῶῃ μεγ., Φιλήμονος, Ὀνησίμου, Ἀρχίππου
7	Τ	† Κυριακῆς μεγαλομάρτυρος, Θωμᾶ Μαλείνου
8	Τ	Προκοπίου μεγαλομάρτυρος, Θεοφίλου ὀσίου
9	Π	Παγκρατίου ἱερομάρτυρος, Μιχαὴλ Πακνανᾶ νεομάρτ.
10	Π	Τῶν ἐν Νικοπόλει 45 μ., Γρηγορίου ἐπίσκ. Ἄσσου
11	Σ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Ὀλγας ἰσαποστόλου
12	Κ	† Ε' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Πρόκλου καὶ Ἰλαρίου μαρτ., Βερονίκης
13	Δ	† Σύναξις Ἀρχαγγέλου Γαβριὴλ, Στεφάνου Σαββαΐτου
14	Τ	† Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Ἀκύλα ἀποστ., Ἰωσήφ Θεσ/κης
15	Τ	Κηρύκου καὶ Ἰουλίττης, Βλαδιμήρου ἰσαποστόλου
16	Π	Ἀθηνογένους ἱερομάρτυρος, Φαύστου μάρτυρος
17	Π	† Μαρίνης μεγαλομάρτυρος, Σπεράτου καὶ Βερονίκης μ.
18	Σ	Αἰμιλιανοῦ, Παύλου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ μαρτύρων
19	Κ	† ΑΓΙΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ Δ' ΟΙΚ. ΣΥΝΟΔΟΥ, Μακρίνης ὀσίας
20	Δ	† Προφήτου Ἡλιοῦ τοῦ Θεσβίτου
21	Τ	Συμεῶν τοῦ διὰ Χριστόν Σαλοῦ, Παρθενίου Ἄρτης
22	Τ	Μαρίας Μαγδαληνῆς, Μαρκέλλης παρθενομάρτυρος
23	Π	Φωκᾶ καὶ Ἀπολλωνίου ἱερομ., Ἰεζεκιήλ πρ., Πελαγίας
24	Π	Χριστίνης μεγαλομάρτυρος, Ἀθηναγόρου μάρτυρος
25	Σ	† Κοίμησις ἁγίας Ἄννης, Ὀλυμπιάδος, Εὐπραξίας
26	Κ	† Ζ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ, Παρασκευῆς ἀθληφόρου, Ἐρμολάου
27	Δ	† Παντελεήμονος μεγαλομάρτυρος τοῦ ἱαματικοῦ
28	Τ	Προχόρου, Νικάνορος, Τίμωνος ἀπ. Εἰρήνης Χρυσοβαλ.
29	Τ	Καλλινίκου μάρτ., Θεοδότῃς μαρτ. καὶ τέκνων τῆς
30	Π	Σίλα, Σιλουανοῦ, Κρήσκεντος ἐκ τῶν 70 ἀποστόλων
31	Π	Προεόρτια Προόδου τοῦ Τ. Σταυροῦ, Εὐδοκίμου, Ἰωσήφ

Φωταγωγουμένη ὑπερφυῶς, ταῖς τοῦ Παρακλήτου, ὑπερφώτοις μαρμαρυγαῖς, τὴν ἐν ταῖς ἐρήμοις, ζωὴν εἴλου **Ἐλέσα**, προκρίνουσα τῶν τῆδε, ὄλβον οὐράνιον.

ΙΟΥΛΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α' Κορ. ιβ' 27-ιγ' 8	Ματθ. ι' 1, 5-8	Ἁγίων Ἀναργύρων
5	Γαλ. ε' 22-στ' 2	Ματθ. η' 5-13	γ' / Δ'
12	Ρωμ. ι' 1-10	Ματθ. η' 28 - θ' 1	δ' / Ε'
19	Τίτ. γ' 8-15	Ματθ. ε' 14-19	πλ. α' / ΣΤ'
26	Γαλ. γ' 23 - δ' 5	Μάρκ. θ' 27-35	πλ. β' / Ζ'
27	Β' Τιμ. β' 1-10	Ἰωάν. ιε' 17 - ιστ' 2	Παντελεήμονος μεγαλομάρτ.

Ἡ Ἁγία Ὁσιομάρτυς Ἐλέσα

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2009

1	Σ	† ΠΡΟΟΔΟΣ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ, ΕΛΕΣΗΣ ΟΣΙΟΜ. (ἀρχή νηστείας)
2	Κ	† Η΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἄνακ. λειψ. πρωτομ. Στεφάνου
3	Δ	Δαλμάτου, Ἰσαακίου, Φαύστου ὁσ., Θεοκλητοῦς ὁσ.
4	Τ	Τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδων, Εὐδοκίας ὀσιομάρτυρος
5	Τ	Εὐσιγνίου, Νόννης, Εὐγενίου ὀσίου
6	Π	† Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ
7	Π	Δομετίου ὀσίου, Νικάνορος ὀσίου, Θεοδοσίου Ἀργολίδος
8	Σ	Αἰμιλιανοῦ ὁμολογητοῦ, Μύρωνος Κρήτης
9	Κ	† Θ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Μαθθία ἀποστόλου
10	Δ	Λαυρεντίου διακ., Ξύστου ἐπισκ. Ρώμης, Ἴππολύτου
11	Τ	Εὐπλου διακόνου, Νήφωνος πατριάρχου ΚΠόλεως
12	Τ	Φωτίου καί Ἀνικήτου μαρτύρων, Παμφίλου μάρτυρος
13	Π	Μαξίμου ὁμολογητοῦ, Εὐδοκίας βασιλίσης
14	Π	Μιχαίου προφήτου, Μαρκέλλου ἱερομάρτυρος
15	Σ	† Η ΚΟΙΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
16	Κ	† Ι΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἁγίου Μανδηλίου, Τιμοθέου Εὐρίπου
17	Δ	ΙΕΡΟΜ. ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ, ΜΥΡΩΝΟΣ, Παύλου καί Ἰουλιανῆς
18	Τ	Φλώρου, Λαύρου, Λέοντος καί Ἐρμού μαρτύρων
19	Τ	Ἀνδρέου στρατηλάτου, Εὐτυχιανοῦ μάρτυρος
20	Π	Σαμουήλ προφήτου, Λουκίου τοῦ βουλευτοῦ
21	Π	Θαδδαίου ἀποστόλου, Βάσσης καί τέκνων αὐτῆς
22	Σ	Ἄγαθονίκου μάρτυρος, Ἀνθούσης μάρτυρος
23	Κ	† ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
24	Δ	† Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ, Διονυσίου ἀρχιεπ. Αἰγίνης
25	Τ	Βαρθολομαίου ἀποστόλου, Τίτου ἐπισκόπου Γορτύνης
26	Τ	Ἀδριανοῦ καί Ναταλίας μαρτύρων
27	Π	† Φανουρίου μάρτυρος , Ποιμένος ὀσίου
28	Π	Μωῦσέως Αἰθίοπος, Διομήδους, Λαυρεντίου
29	Σ	† Ἀποτομή τ. κεφαλῆς Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
30	Κ	† ΙΒ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀλεξάνδρου, Παύλου, Ἰωάννου
31	Δ	† Κατάθεσις τιμίας Ζώνης Ὑπεραγίας Θεοτόκου

«Ὅσιομαρτύρων τήν καλλονήν, καί τῶν Κυθη-
ρίων, τήν προστάτιν καί βοηθόν, τήν παριστα-
μένην, Χριστοῦ Θρόνῳ ἐν δόξῃ, **Ἐλέσαν** τήν
ἀγίαν, ὕμνοις τιμήσωμεν.»

ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	A7	M2	Ἁγίας Ελέσης βαρύς / Η΄
2	A΄ Κορ. α΄ 10-17	Μαθ. ιδ΄ 14-22	
6	B΄ Πέτρ. α΄ 10-19	Μαθ. ιζ΄ 1-9	Μεταμόρφωσης τοῦ Σωτήρος
9	A΄ Κορ. γ΄ 9-17	Μαθ. ιδ΄ 22-34	πλ. δ΄ / Θ΄
15	Φιλίπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Κοίμησις τῆς Ὑπεραγ. Θεοτ.
16	A΄ Κορ. δ΄ 9-16	Μαθ. ιζ΄ 14-23	α΄ / Γ΄
23	Φιλίπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	β΄ / ΙΑ΄
30	A΄ Κορ. ιε΄ 1-11	Μαθ. ιθ΄ 16-26	γ΄ / Α΄

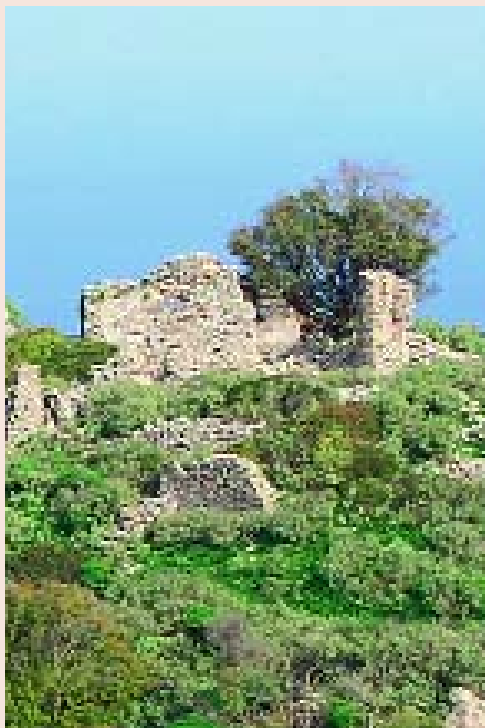
Ἁγία Μόνη (Παναγία)

ΜΝΗΜΕΙΑ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΟΧΥΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ

Ἐλώνυμος ἢ Ἅγιος Δημήτριος

Πρόκειται γιά συγκρότημα δύο ναῶν πού τώρα δέν ἐπικοινωνοῦν μεταξύ τους. Ὁ βόρειος ναός πού διατηρεῖ ὑπολείμματα ἀπό τό βυζαντινό του διάκοσμο μονόχωρος, καμαροσκέπαστος ναός, σήμερα ἐρειπωμένος. Διατηροῦνται ἰστάμενοι ὁ βόρειος καί ὁ νότιος τοῖχος μέ τό δυτικό τμήμα τῆς καμάρας καί μέρος τοῦ δυτικοῦ τοίχου. Ἔχουν καταρρεύσει ἡ ἀψίδα τοῦ Ἱεροῦ, ὅλη ἡ καμάρα καί μέρος τοῦ δυτικοῦ τοίχου. Ὁ νότιος εἶναι ἐρειπωμένος μέ σπαράγματα μεταβυζαντινῶν τοιχογραφιῶν. Ἡ σωζόμενη τοιχοποιία ἀποτελεῖται ἀπό ἀργολιθοδομή μέ σπασμένα κεραμίδια στούς ἀρμούς. Ὁ Π. Λαζαρίδης στήν καταγραφή τοῦ 1965, ὅταν σωζόταν ἡ καμάρα, ἔδινε ἀρκετά στοιχεῖα, πού δέν σώζονται σήμερα, γιά τό εἰκονογραφικό πρόγραμμα, τό ὁποῖο ὀργανώνεται σέ τρεῖς ζῶνες, μία στήν καμάρα καί δύο στούς κατακόρυφους τοίχους. Κόκκινες διαχωριστικές ταινίες μέ λευκά περιγράμματα ὀρίζουν τίς ζῶνες, τίς σκηνές καί τά διαχώρια.

Ἀπό τήν Ἀρχαιολογική Ὑπηρεσία ἔχει

ἀποτοιχιστεῖ καί συντηρηθεῖ μέρος τῶν τοιχογραφιῶν, οἱ ὁποῖες ἐκτίθενται στή Συλλογή Ἔργων Βυζαντινῆς καί Μεταβυζαντινῆς Τέχνης, στό ναό τῆς Ἀνάληψης. Συγκεκριμένα πρόκειται γιά τίς ἐξῆς:

Ἀρχάγγελος Μιχαήλ ἀπό τό κεντρικό τυφλό ἀψίδωμα τοῦ νότιου τοίχου.

Οἱ Ἱεράρχες Νικόλαος καί Βασίλειος ἀπό τό ΝΔ τυφλό ἀψίδωμα.

Ἵπολείμματα ἀπό τόν **Ἅγιο Γεώργιο ἔφιππο** ἀπό τό κεντρικό τυφλό ἀψίδωμα (ἡ παράσταση αὐτή δέν ἐκτίθεται στή Συλλογή).

Οἱ ἀποτοιχισμένες τοιχογραφίες ἀπό τήν καμάρα ἔχουν συντηρηθεῖ συνολικά καί ἔχουν ἀποδώσει τήν παράσταση **τῆς Ἀνάληψης τοῦ Χριστοῦ**.

Τό συγκρότημα ἔχει χρονολογηθεῖ στόν 14ο αἰώνα.

Ἄνωνυμος ἢ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ

Πρόκειται γιά μονόχωρο, καμαροσκέπαστο ναό, μέ ἐλαφρά ἐξέχουσα ἡμικυλινδρική ἀψίδα Ἱεροῦ. Τοιχοποιΐα ἀπό ἀργολιθοδομή καί πώρινα πλαίσια στά ἀνοίγματα. Ὁ δυτικός τοῖχος ἔχει καταρρεύσει ἐνῶ τό μέτωπο τῆς ἀψίδας καί ἡ καμάρα τοῦ Ἱεροῦ εἶναι σέ κατάσταση ἐτοιμορροπίας. Τό εἰκονογραφικό πρόγραμμα, παλαιολόγιας τέχνης, πού σώζεται ἀποσπασματικά, διαρθρώνεται σέ ζῶνες, μέ κόκκινες διαχωριστικές ταινίες.

Ἀποτοίχιση καί συντήρηση τῶν τοιχο-

γραφιών πραγματοποιήθηκε από την Αρχαιολογική Υπηρεσία. Οί αποτοιχισμένες τοιχογραφίες, παλαιολόγειας τέχνης, πού ἐκτίθενται στή Συλλογή Ἔργων Βυζαντινῆς καί Μεταβυζαντινῆς Τέχνης, στό ναό τῆς Ἀνάληψης στό Λιβάδι εἶναι οἱ ἑξῆς:

Ὁ Χριστός Παντοκράτορας καί **ἡ Παναγία Βρεφοκρατοῦσα** ἀπό τό τέμπλο, διαστάσεων 110X0,83μ.

Ὁ Ἅγιος Στέφανος ἀπό τό βόρειο τοῖχο τοῦ Ἱεροῦ, ἀποτοιχίστηκε ἀλλά δέν ἐκτίθεται στή Συλλογή.

Τό μνημεῖο ἔχει χρονολογηθεῖ στό πρῶτο μισό του 15ου αἰώνα².

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2009

1	Τ	† Ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, Συμεών Στυλίου, Μελετίου
2	Τ	Μάμαντος μ., Ἰωάννου πατρ. ΚΠόλεως τοῦ νηστευτοῦ
3	Π	Ἀνθίμου ἱερομάρτυρος, Θεοκτίστου, Χαρίτωνος μάρτυρος
4	Π	† Νεκταρίου Πενταπόλεως (Ἀνακ.), Ἀνθίμου Κεφ.
5	Σ	Ζαχαρίου καὶ Ἐλισάβετ, γονέων Τιμίου Προδρόμου
6	Κ	† ΙΓ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ , Ἀνάμνησις θαύματος ἀρχαγγ. Μιχαήλ
7	Δ	† Σῶζοντος μάρτυρος, Κασσιανῆς τῆς ποιητρίας
8	Τ	† Γενέσιον τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Ἀθανασίου νεομ.
9	Τ	† Τῶν Θεοπατόρων Ἰωακείμ καὶ Ἄννης
10	Π	Μηνοδώρας, Μητροδώρας, Νυμφοδώρας μαρτύρων
11	Π	Θεοδώρας ὁσ., Εὐανθίας μάρτ., Εὐφροσύνου τοῦ μάγειρος
12	Σ	Αὐτονόμου ἱερομάρτυρος, Ἰουλιανοῦ μάρτυρος
13	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΥΨΩΣΕΩΣ , Χρυσοστόμου Σμύρνης
14	Δ	† Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΥΨΩΣΙΣ ΤΟΥ ΤΙΜΙΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ
15	Τ	† Νικήτα μεγαλομ., Φιλοθέου ὁσίου, Συμεών Θεο/νίκης
16	Τ	† Εὐφημίας μεγαλομάρτυρος, Μελιτινῆς μάρτυρος
17	Π	† Σοφίας, Πίστεως, Ἐλπίδος καὶ Ἀγάπης μαρτύρων
18	Π	Εὐμενίου ἐπισκόπου Γορτύνης, Ἀριάδνης μάρτυρος
19	Σ	Τροφίμου, Σαββατίου μαρτύρων, Δορυμέδοντος
20	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΥΨΩΣΙΝ , Εὐσταθίου μεγαλομάρτυρος
21	Δ	Ἰωνᾶ προφήτου, Κοδράτου ἀποστόλου
22	Τ	Φωκᾶ ἱερομ., Φωκᾶ κηπουροῦ, Ἰσαάκ καὶ Μαρτίνου
23	Τ	† Σύλληψις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου
24	Π	† ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΗΣ, Θέκλης ἱσαπ., Σιλουανοῦ
25	Π	Εὐφροσύνης ὁσίας, Παφνουτίου μάρτυρος
26	Σ	† Μετάστασις Ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ
27	Κ	† Α' ΛΟΥΚΑ , Ἀριστάρχου ἀπ., Καλλιστράτου μάρτ.
28	Δ	Βαρούχ προφήτου, Χαρίτωνος ὁμολογητοῦ
29	Τ	Κυριακοῦ ἀναχωρητοῦ, Πετρωνίας μάρτυρος, Γοβδελά
30	Τ	Γρηγορίου ἱερομάρτυρος ἐπισκόπου Ἀρμενίας

Θεράπευσον Κόρη σούς ὕμνητάς, ψυχῶν τε
τάς νόσους, καὶ σωμάτων τάς χαλεπάς, καὶ ἴα-
σαι Μητερ, κακῶν καὶ ἀσθενείας, δεινῶν
ἀρρωστημάτων, **Μυρτιδιώτισσα**.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
6	Α΄ Κορ. ιστ΄ 13-24	Ματθ. κα΄ 33-42	δ΄ / β΄
8	Φιλιπ. β΄ 5-11	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Τό Γενέσιον τῆς Θεοτόκου πλ. α΄ / Γ΄ Ἵψωσις τοῦ Τιμίου Σταυροῦ
13	Γαλ. στ΄ 11-18	Ἰωάν. γ΄ 13-17	
14	Α΄ Κορ. α΄ 18-24	Ἰωάν. ιθ΄ 6-11, 13-20, 25-28, 30-35	
20	Γαλ. β΄ 16-20	Μάρκ. η΄ 34-θ΄ 1	πλ. β΄ / Δ΄
27	Β΄ Κορ. στ΄ 1-10	Λουκ. ε΄ 1-11	βαρῦς / Ε΄

Ἡ Παναγία Μυρτιδιώτισσα

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2009

1	Π	Ἀνανίου ἀπ., Ρωμανοῦ Μελωδοῦ, Ἰωάννου Κουκουζέλη
2	Π	Κυπριανοῦ ἱερομάρτυρος, Ἰουστίνης μάρτυρος
3	Σ	† Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, Δαμαρίδος
4	Κ	† Β' ΛΟΥΚΑ, Ἱεροθέου ἐπ. Ἀθηνῶν, Δομνίνης μάρτυρος
5	Δ	Χαριτίνης, Εὐδοκίμου, Μεθοδίας Κιμῶλου
6	Τ	† Θωμᾶ ἀποστόλου, Ἐρωτηίδος μάρτ, Κενδέα ὀσίου
7	Τ	Σεργίου καί Βάκχου, Πολυχρονίου ἱερομάρτυρος
8	Π	Πελαγίας ὁσίας, Πελαγίας παρθενομάρτυρος, Ταΐσας
9	Π	Ἰακώβου Ἀλφαίου, Ἀνδρονίκου, Ἀθανασίας
10	Σ	Εὐλαμπίου καί Εὐλαμπίας μαρτύρων, Θεοφίλου ὁμολ.
11	Κ	† Δ' ΛΟΥΚΑ (Ζ' Οἰκ. Συνόδου), Φιλίππου διακόνου
12	Δ	† Συμεὼν τοῦ Νέου Θεολόγου, Πρόβου, Ταράχου, Ἀνδρονίκου
13	Τ	Κάρπου, Παπύλου, Ἀγαθοδώρου, Χρυσῆς νεομάρτ.
14	Τ	Ναζαρίου, Γερβασίου μαρτ., Κοσμᾶ τοῦ Μελωδοῦ
15	Π	Λουκιανοῦ ἱερομ., Σαβίνου ὀσίου, Βάρσου ὁμολογητοῦ
16	Π	Λογγίνου ἐκατοντάρχου καί τῶν σὺν αὐτῷ στρατιωτῶν
17	Σ	Ἰσηέ προφήτου, Ἀνδρέου τοῦ ἐν τῇ «Κρίσει»
18	Κ	† ΛΟΥΚΑ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ καί εὐαγγελιστοῦ, Μαρίνου μ.
19	Δ	Ἰωήλ προφήτου, Οὐάρου, Κλεοπάτρας
20	Τ	† Γερασίου Κεφαλληνίας, Ἀρτεμίου μεγαλ., Ματρῶνης
21	Τ	Χριστοδοῦλου ἐν Πάτμῳ, Σωκράτους μάρτυρος
22	Π	Ἀβερκίου Ἱεραπόλεως, τῶν ἐν Ἐφέσῳ 7 παιδῶν
23	Π	† Ἰακώβου Ἀδελφοθέου, Ἰγνατίου ΚΠόλεως
24	Σ	Ἀρέθα μεγαλομάρτυρος, Σεβαστιανῆς μάρτυρος
25	Κ	† ΣΤ' ΛΟΥΚΑ, Ταβιθάς, Μαρκιανοῦ, Μαρτυρίου μαρτ.
26	Δ	† Δημητρίου μεγαλομάρτυρος τοῦ μυροβλύτου
27	Τ	Νέστορος μεγαλομ., Πρόκλης συζύγου Πιλάτου
28	Τ	† ΑΓΙΑΣ ΣΚΕΠΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Ἐπέτειος τοῦ ΟΧΙ)
29	Π	Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, Ἀβραμίου ὀσίου
30	Π	Κλεόπα καί Ἀρτεμᾶ ἀποστόλων, Ζηνοβίου καί Ζηνοβίας
31	Σ	Στάχυος, Ἀπελλοῦ, Ἀριστοβούλου ἐκ τῶν Ο' ἀποστ.

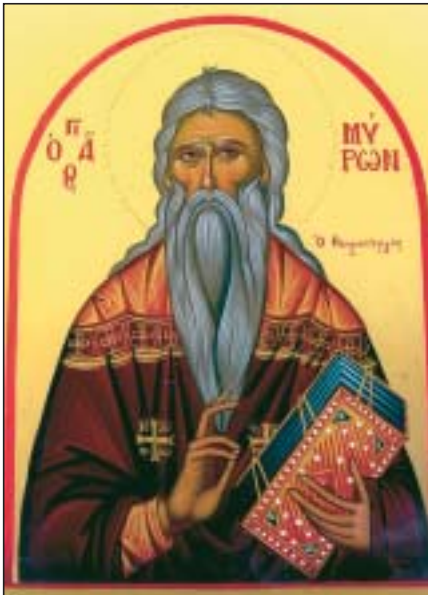
Μύρων τῶν τοῦ Πνεύματος τοῦ Θεοῦ, ἀπολαύ-
ων Πάτερ, καί τῶν θείων χορηγιῶν, πάντας πε-
ρισκέπεις, εὐχαῖς σου ταῖς ἀγίαις, **Μύρων** Ἀντι-
κυθήρων, Προστάτα ἔνθεε.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ἄναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Β' Κορ. στ' 16 - ζ' 1	Λουκ. στ' 31-36	πλ. δ' / ΣΤ
11	Τίτ. γ' 8-15	Λουκ. η' 5-15	α' / Ζ
18	Κολ. δ' 5-11, 14-18	Λουκ. ι' 16-21	β' / Η'
25	Γαλ. α' 11-19	Λουκ. η' 27-39	γ' / Θ'
28	Ἑβρ. θ' 1-7	Λουκ. ι' 38-42, ια' 27-28	Ἁγίας Σκέπτης

Ὁ Ἅγιος Μύρων Ἀντικυθήρων

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009

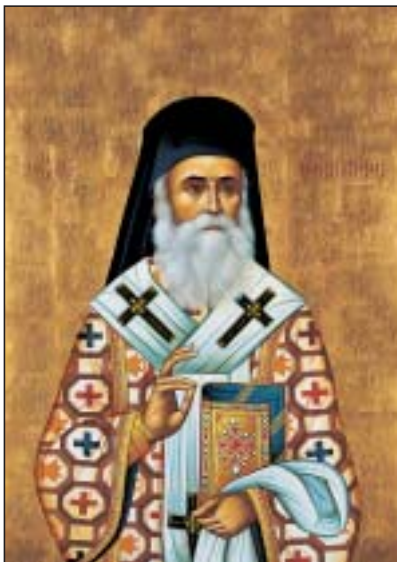
1	Κ	† Ε΄ ΛΟΥΚΑ, Κοσμά και Δαμιανού των Ἀναργύρων
2	Δ	Ἄκινδύνου, Πηγασίου, Ἐλπιδοφόρου, Ἀνεμποδίστου μ.
3	Τ	Ἀκειψιμᾶ, Ἀειθαλᾶ καὶ Ἰωσήφ μ., Γεωργίου Νεαπολίτου
4	Τ	Ἰωαννικίου ὁσ., Ἑρμαίου ἱερομ., Νικάνδρου
5	Π	Γαλακτίωνος καὶ Ἐπιστήμης μαρτ., Ἑρμᾶ καὶ Λίνου ἀπ.
6	Π	Παύλου ἀρχιεπ. ΚΠόλεως ὁμολογητοῦ, Λουκᾶ ὀσίου
7	Σ	Τῶν ἐν Μελιτινῇ 33 μαρτύρων, Λαζάρου ὀσίου
8	Κ	† Ζ΄ ΛΟΥΚΑ, Τῶν Ταξιαρχῶν Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ
9	Δ	† Νεκταρίου Αἰγίνης , Ὀνησιφόρου μάρτ. Θεοκτίστης ὁσ.
10	Τ	Ὀλυμπᾶ, Ροδίωνος, Ἐράστου ἀπ., Ἀρσενίου Καππαδόκου
11	Τ	† Μηγᾶ μεγαλομάρτυρος , Βίκτωρος καὶ Βικεντίου μαρτ.
12	Π	Ἰωάννου Ἐλεήμονος, Νείλου ἀσκητοῦ, Νείλου Μυροβλύτου
13	Π	† Ἰωάννου Χρυσοστόμου , Δαμασκηνοῦ νεομάρτυρος
14	Σ	† Φιλίππου ἀποστόλου, Κωνσταντίνου τοῦ Ὑδραίου
15	Κ	† Η΄ ΛΟΥΚΑ , Γουρία, Σαμωνᾶ, Παΐσιου, (ἀρχὴ νηστείας)
16	Δ	† Ματθαίου τοῦ ἀποστόλου καὶ Εὐαγγελιστοῦ
17	Τ	Γρηγορίου Νεοκαισαρείας, Γενναδίου καὶ Μαξίμου
18	Τ	Πλάτωνος μεγαλ., Ρωμανοῦ μ., Ζακχαίου
19	Π	Ἀβδίου προφήτου, Βαρλαάμ μάρτ., Ἡλιοδώρου μάρτ.
20	Π	Γρηγορίου Δεκαπολίτου, Πρόκλου ἐπισκόπου ΚΠόλεως
21	Σ	† ΤΑ ΕΙΣΟΔΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ
22	Κ	† Θ΄ ΛΟΥΚΑ , Ἀρχίππου, Φιλήμονος, Ὀνησίμου ἀποστ.
23	Δ	Ἀμφιλοχίου ἐπισκ. Ἰκονίου, Σισινίου ὁμολογητοῦ
24	Τ	Κλήμεντος Ρώμης, Πέτρου Ἀλεξανδρείας, Ἑρμογένους
25	Τ	† Αἰκατερίνης μεγαλομάρτυρος , Μερκουρίου μεγαλομ.
26	Π	† Στυλιανοῦ Παφλαγόνος, Νίκωνος , Γεωργίου Χιοπολίτου
27	Π	Ἰακώβου Πέρσου, Θεοδοσίου ἐν Τυρνόβω, Ναθαναήλ ὁσ.
28	Σ	Στεφάνου τοῦ Νέου ὁμολογητοῦ, Εἰρηνάρχου μάρτυρος
29	Κ	† ΙΓ΄ ΛΟΥΚΑ , Παραμόνου καὶ 370 μαρτ., Φαΐδρου μάρτ.
30	Δ	† Ἀνδρέου ἀποστόλου , Φρουμεντίου ἐπ. Αἰθιοπίας

Σεισμοῦ διασώζουσα φυσικοῦ, σεισμικὰς δονήσεις σύ ἀπότρεψον ἠθικὰς, καὶ ἐκ ναυαγίων, οἰκογενεῖας σῶζε, φρίκης διαζυγίων, **Μυρτιδιώτισσα.**

ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καὶ μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
1	Α΄ Κορ. ιβ΄ 27-ιγ΄ 8	Λουκ. ιστ΄ 19-31	δ΄ / Γ΄
8	Ἐβρ. β΄ 2-10	Λουκ. η΄ 41-56	πλ. α΄ / ΙΑ΄
13	Ἐβρ. ζ΄ 26-η΄ 2	Ἰωάν. ι΄ 9-16	Ἰωάννου Χρυσοστόμου
15	Ἐφεσ. β΄ 4-10	Λουκ. ι΄ 25-37	πλ. β΄ / Α΄
21	Ἐβρ. θ΄ 1-7	Λουκ. ι΄ 38-42, ια΄ 27-28	Εἰσόδια τῆς Θεοτόκου
22	Ἐφεσ. β΄ 14-22	Λουκ. ιβ΄ 16-21	βαρύς / Β΄
29	Ἐφεσ. δ΄ 1-7	Λουκ. ιη΄ 18-27	πλ. δ΄ / Γ΄
30	Α΄ Κορ. δ΄ 9-16	Ἰωάν. α΄ 35-52	Ἄνδρέου ἀποστόλου

Ὁ Ἅγιος Νεκτάριος

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2009

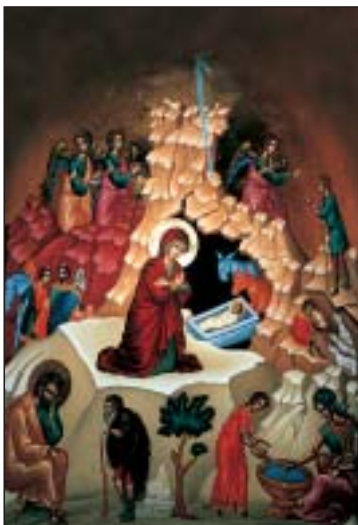
1	Τ	Ναούμ προφήτου, Φιλάρετου, Θεοκλήτου, Ἀνανίου
2	Τ	Ἀββακούμ πρ., Μυρόπης μάρτ., Κυρίλλου
3	Π	Σοφονίου προφήτου, Ἀγγελῆ νεομάρτυρος τοῦ ἐν Χίω
4	Π	† Βαρβάρας μεγαλομ., Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, Σεραφεῖμ
5	Σ	† Σάββα ὁσίου τοῦ ἡγιασμένου, Διογένους μάρτυρος
6	Κ	† Γ' ΛΟΥΚΑ, Νικολάου ἀρχιεπ. Μύρων, Νικολάου νεομ.
7	Δ	Ἀμβροσίου Μεδιολάνων, Γερασίμου Εὐβοίας
8	Τ	Σωσθένους, Ἀπολλῶ, Τυχικοῦ ἀποστόλου, Παταπίου
9	Τ	† Σύλληψις ἀγίας Ἄννης, Ἄννης προφήτιδος
10	Π	Μηνᾶ Καλλικελάδου, Ἐρμογένους, Εὐγράφου μαρτ.
11	Π	Δανιήλ καὶ Λουκᾶ Νέου τῶν Στυλιτῶν, Ἀκεψιμᾶ
12	Σ	† Σπυριδῶνος θαυμ., Ἰωάννου ἐπισκόπου Ζιχνῶν
13	Κ	† ΙΑ' ΛΟΥΚΑ (ΠΡΟΠΑΤΟΡΩΝ), Εὐστρατίου, Λουκίας μ.
14	Δ	Θύρσου, Φιλήμονος, Ἀπολλωνίου, Ἀρριανοῦ μαρτύρων
15	Τ	† Ἐλευθερίου ἱερομάρτυρος καὶ Ἀνθίας (μητρός)
16	Τ	Θεοφانوῦς βασιλ., Μοδέστου Ἱεροσ., Ἀγγαίου προφήτου
17	Π	† Διονυσίου Ζακύνθου, Δανιήλ προφ., Τριῶν Παίδων
18	Π	Σεβαστιανοῦ, Ζωῆς καὶ ἄλλων μαρτύρων
19	Σ	Βονιφατίου μάρτ., Ἄρεως, Εὐτυχίου καὶ Θεσσαλονίκης μ.
20	Κ	† ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ, Ἰγνατίου Θεοφόρου
21	Δ	Ἰουλιανῆς καὶ σὺν αὐτῇ 500 μαρτ., Θεμιστοκλέους
22	Τ	† Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας, Θεοδότου
23	Τ	Νήφωνος ἐπ. Κωνσταντιανῆς, Ναούμ Βουλγαρίας
24	Π	Εὐγενίας ὁσιομάρτυρος, Βασίλας καὶ Ἀχαϊκοῦ μαρτ.
25	Π	† Η ΓΕΝΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
26	Σ	† Σύναξις Ὑπεραγίας Θεοτόκου, Εὐθυμίου ἐπ. Σάρδεων
27	Κ	† ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΙΝ, Στεφάνου Πρωτ.
28	Δ	Τῶν ἐν Νικομηδεῖα Δισμυρίων Μαρτύρων, Δημοσθένους
29	Τ	14.000 ἀγίων νηπίων ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου ἀναιρεθέντων
30	Τ	Ἀνυσίας ὁσιμ., Φιλεταίρου μάρτ., Λέοντος
31	Π	Μελάνης ὁσίας τῆς Ρωμαίας, Ζωτικοῦ ὀρφανοτρόφου

« ὦ Μῆτερ τοῦ Λόγου καὶ Λυτρωτοῦ, σὴν χάριν αἰτοῦμεν ἐκ καρδίας τε καὶ ψυχῆς, μετανοίαν δοῦναι, σοῖς δούλοις ἀναξίοις, οἰνοποσίας πάθους, σύ ἀπαλλάττουσα »

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

Ἐναγνώσματα Κυριακῶν καί μεγάλων ἑορτῶν

ΗΜΕΡΑ ΜΗΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ	ΗΧΟΣ - ΕΩΘΙΝΟΝ
4	Γαλ. γ' 23-δ' 5	Μάρκ. ε' 24-34	Βαρβάρως μεγαλομ.
6	Ἐβρ. ιγ' 17-21	Λουκ. ιγ' 10-17	α' / Δ'
9	Γαλ. δ' 22-27	Λουκ. η' 16-21	Σύλληψις τῆς Θεοτόκου
13	Κολ. γ' 4-11	Λουκ. ιδ' 16-24, Ματθ. κβ' 14	β' / Ε'
20	Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40	Ματθ. α' 1-25	γ' / ΣΤ'
25	Γαλ. δ' 4-7	Ματθ. β' 1-12	Ἡ Γέννησις τοῦ Σωτῆρος
27	Πράξ. στ' 8 - ζ' 5, 47-60	Ματθ. β' 13-23	δ' / Ζ'

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Σεραφεῖμ (κατὰ κόσμον Λάμπρος Στεργιούλης) ἐγεννήθη εἰς τὰ Βραγκιανά Καρδίτσης τὴν 27/12/1950. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους σπουδὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν Ριζάρειον Ἐκκλ. Σχολὴν (1964-1970) καὶ ἀκολούθως εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Α.Π.Θεσσαλονίκης (1972-1976) καὶ εἰς τὸ Μεταπτυχιακὸν Τμῆμα αὐτῆς, Κλάδος Συστηματικῆς Θεολογίας (1976-1978). Τὸ 1971 ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ τὸ 1981 Πρεσβύτερος, ἀναλαβὼν καθήκοντα τακτικοῦ Ἱεροκήρυκος καὶ Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου Ἱ. Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης. Μητροπολίτης Κυθήρων ἐξελέγη τὴν 27ην Ἰουνίου 2005. Αὐθημερόν ἐγένετο τὸ Μικρὸν καὶ Μέγα Μῆνυμα. Τὴν 2αν Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία αὐτοῦ εἰς τὸν Καθηδρικὸν Ναὸν Ἀθηνῶν προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου. Τὴν 28ην τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἔδωκε τὴν διαβεβαίωσιν ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν 30ην Ἰουλίου 2005 ἐγένετο ἡ ἐνθρόνισίς του εἰς Κύθηρα.

Α' ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Έδρα: Χώρα - Κυθήρων 801 00
Τηλ. Σεβασμ. Μητροπολίτου 27360.31281
Fax: 27360.31281.
Γραφείων 27360.31202 και 27360.38360
FAX: 27360.31202.
Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.

Γενικός Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος:
Πρωτ. Εὐάγγελος Λουράντος

**Ἀναπλ. Γεν. Ἀρχιερ. Ἐπιτρόπου καί
Ἀρχιερατικός Ἐπίτροπος Κυθήρων:**
Πρωτοπρ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος.
Τηλ.: 27360.38359

Συμβούλια:

1) Μητροπολιτικόν: Πρόεδρος· Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη: Ἀρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος, ὁ Δ/ντής τῆς ΔΟΥ κ. Γεώργιος Καλλίγερος, ὁ κ. Κων/νος Βλάχος, Νομ. Σύμβουλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως καί ἡ Ἐκκλ. Σύμβουλος κ. Ἐλένη Χάρου-Κορωναίου.

2) Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον: Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. Μέλη· Πρωτοπρ. Παναγιώτης Διακόπουλος καί Πρωτοπρ. Πέτρος Μαριᾶτος. Ἀναπληρωματικά Μέλη· Ἀρχιμ.

Πέτρος Κασσιμάτης καί Πρωτ. Παναγ. Μεγαλοκονόμος. *Γραμματεὺς*: Ἄρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου.

3) **Τοπικόν Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.** Πρόεδρος· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. *Μέλη*: Ἄρχιμ. Πέτρος Κασσιμάτης. *Ταμίας*: ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός.

Διοικητικόν Προσωπικόν: *Γραμματεία - Γραφεῖον Ἀποστολικῆς Διακονίας - Γάμων καί Διαζυγίων - Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε. - ΟΔΕΠ - Λογιστής - Ταμίας - Ἐκκαθαριστὴς ἀποδοχῶν Ἐφημερίων*· ὁ κ. Ἰάκωβος Παστός. *Γραφεύς*· ἡ κ. Ἰωάννα Καραβοκύρη, Θεολόγος. *Γραφεύς, βοηθ. Λογιστοῦ- Ταμίου*· ὁ κ. Ἰωάννης Χλαμπέας. *Πρόεδρος Γεν. Φιλοπτώχου Ταμείου*· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφείμ. *Ταμίας*· ὁ κ. Πέτρος Τσοῤῃκος. *Ὁδηγός - Κλητήρ*· ὁ κ. Γεώργιος Φατσέας.

- Ἐνοριακοὶ Ναοὶ 30.
- Παρεκκλήσια 300.
- Ναοὶ Κοιμητηρίων 30.
- Μοναστηριακοὶ Ναοὶ 5.
- Ἐφημέριοι 18: Α΄ κατηγ. 7, Β΄ 2, Γ΄ 2, Δ΄ 7, Συνταξιούχοι Ἱερεῖς 3.

ἹΕΡΟΙ ΝΑΟΙ

ΝΑΟΣ ΤΗΛΕΦ. ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ ΚΑΤΗΓ

ΝΗΣΟΣ ΚΥΘΗΡΑ

Χώρα 80100

Ἐσταυρωμένος 27360.31246 Δημητρίου Φρουμ. Α΄

Ἄγ. Ἡλίας - Προφ. Ἡλίας 27360.31015 Κενή

Ἄγ. Πελαγία - Ἄγ. Πελαγία 27360.33548 Σπανός Ἰωάν. Β΄

Ἄλεξανδράδες			
Ἄγ. Τριάς	27360.31184	Σκλάβος Πετ.	Γ΄
Ἄλλοιζιάνικα			
Ἄγ. Βασίλειος	27360.33483	Γολεμάτης Ἰωάν.	Γ΄
Ἄρωνιάδικα			
Μεταμόρφωσις	27360.33231	Σταθᾶς Σαμψ.	Β΄
Αὐλέμων			
Ἄγ. Νικόλαος	6977.616194	Ἄδικημενάκης Γεώρ.	Δ΄
Βιαράδικα			
Εἰσοδ. Θεοτόκου		Κενή	
Δρυμῶν			
Ἄγ. Μαρίνα	27360.31279	Κενή	
Κάλαμος			
Ἄγ. Νικήτας	27360.31808	Ζωγράφος Ἡλίας	Α΄
Καλησπεριάνικα			
Ἄγ. Γεώργιος	27360.33908	Ἄνουφαντῆς Τριαντ.	Β΄
Καλοκαιρινές			
Ἄγ. Σπυρίδων	27360.33889	Κενή	
Καραβᾶς			
Ἄγ. Χαράλαμπος	27360.33548	Διακόπουλος Παν.	Δ΄
Καρβουνάδες			
Ἄγ. Γεώργιος	27360.31279	Λουράντος Εὐαγγ.	Δ΄
Καστρισιάνικα			
Ἄγ. Ἀντώνιος	27360.33682	Μαρσέλος Σεραφεῖμ Γ΄	
Κατούνι			
Ἄγ. Εἰρήνη	27360.31808	Τσοπάνογλου Ἰωακ.	Α΄
Κάτω Λειβάδι			
Ἄνάλ. Σωτῆρος	27360.31808	Μεγαλοκονόμος Θεόδ.	Δ΄
Κεραμωτό			
Μεταμόρφωσις	27360.31279	Κενή	
Ἄνω Λειβάδι			
Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31015	Μεγαλοκονόμος Παν.	Α΄

Μητάτα

Άγ. Τριάς	6977.616194	Άδικημενάκης Γεώργιος	Δ΄
-----------	-------------	-----------------------	----

Λογοθετιάνικα

Άγ. Μηνᾶς		Κενή	
-----------	--	------	--

Μυλοπόταμος

Άγ. Χαράλαμπος	27360.33889	Κασιμάτης Πέτρ.	Α΄
----------------	-------------	-----------------	----

Πιτσινιάνικα

Έσταυρωμένος	27360.33408	Κενή	
--------------	-------------	------	--

Ποταμός

Ζωοδ. Πηγής	27360.33339	Μαριάτος Πέτρος	Α΄
-------------	-------------	-----------------	----

Ποῦρκον

Άγ. Έλέσα	27360.31192	Κενή	
-----------	-------------	------	--

Στραπόδι

Τίμ. Πρόδρομος	27360.33908	Κενή	
----------------	-------------	------	--

Φατσάδικα

Άγ. Ανάργυροι		Κενή	
---------------	--	------	--

Φράτσια

Κοίμ. Θεοτόκου	27360.31192	Κενή	
----------------	-------------	------	--

Φράτσια

Άγ. Χαράλαμπος	27360.31192	Βενέρης Άνθ.	Δ΄
----------------	-------------	--------------	----

Φριλιγκιάνικα

Εισ. Θεοτόκου	27360.33970	Κενή	
---------------	-------------	------	--

ΝΗΣΟΣ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ**Άντικύθηρα**

Άγ. Μύρων	27360-38140	Λιγοψυχάκης Άντών.	Δ΄
-----------	-------------	--------------------	----

ΙΕΡΑ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΑ

- 1) Παναγία Μυρτιδιώτισσα τηλ. 27360.31184.
- 2) Άγία Μόνη τηλ. 27360.33251.

ΙΕΡΑΙ ΜΟΝΑΙ

Άνδρώα: Όσιου Θεοδώρου. *Ήγούμενος*

Ἄρχιμ. Πέτρος Κασιμάτης. Ἐγγεγρ. μοναχοί 5,
Ἐγκατ. 1. Τηλ. 27360.33.673.

Β' ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

Θεῖον Κήρυγμα: 1) Κήρυκες Θείου Λόγου· ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ καθώς καί οἱ Ἄρχιμ. Πέτρος Κασιμάτης, Ἄρχιμ. Φρουμέντιος Δημητρίου, Πρωτοπρ. Παναγ. Μεγαλοκονόμος καί Πρωτοπρ. Πέτρος Μαρῖατος. Δημοσιεύσεις ἄρθρων εἰς τόν τοπικόν τύπον, ὁμιλίες καί ἐκπομπάι εἰς τό Ραδιόφωνον καί τήν Τηλεόρασιν Κυθήρων ὑπό τοῦ Σεβασμιωτάτου καί τῶν συνεργατῶν του.

Ἱερά Ἐξομολόγησις: Ὑπεύθυνος Πρωτοπρ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Αὕτη θεραπεύεται ὑπό τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου καί ὀκτώ ἐντεταλμένων Ἐφημερίων - Πνευματικῶν.

Χριστιανική Ἀγωγή Νεολαίας: Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεῖμ πραγματοποιεῖ ἐκκλησιασμούς καί τακτικάς ἐπισκέψεις καί ὁμιλίας εἰς τά Σχολεῖα τῆς νήσου. Συμπαραστάτης Ἐκπαιδευτηρίων: Ὁ Πρωτοπρ. Παναγιώτης Μεγαλοκονόμος. Κατηχητικά Σχολεῖα 6.

Ἱπηρεσία Συμπαραστάσεως Οἰκογενείας: Οἱ ἐντεταλμένοι πρός τοῦτο ἱερεῖς.

Θρησκευτική Ἱπηρεσία Ἀσθενῶν: Συμπαρα-

στασις πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ Νοσοκομείου Κυθήρων καὶ τοὺς τροφίμους τοῦ Γηροκομείου Ποταμοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Σεραφείμ καὶ τοῦ Αἰδεσιμολ. π. Πέτρου Μαριάτου.

Κληρικολαϊκαὶ Συνελεύσεις: Ἱερατικαὶ συνάξεις πραγματοποιοῦνται κατὰ μῆνα καὶ κληρικολαϊκαὶ συνελεύσεις κατ' ἔτος μέ τὴν συμμετοχὴν ἐνοριτῶν καὶ πάντων τῶν διακονούντων εἰς τὰς ἐνορίας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Σχολὴ Γονέων εἰς Χώραν Κυθήρων καὶ Ποταμόν: Μηνιαῖες συνάξεις.

Ἐκκλησιαστικόν Ἡμερολόγιον: Ἐκδίδεται κατ' ἔτος.

Γραπτὸν Θεῖον Κήρυγμα: Συντάσσεται καὶ ἀναγινώσκεται τὰς Κυριακὰς εἰς τοὺς Ἱεροὺς Ναοὺς.

«Τὸ μήνυμα τῆς Κυριακῆς»: Ἐβδομαδιαία ραδιοφωνικὴ ἐκπομπή τοῦ Σεβασμιωτάτου, μεταδιδομένη ἀπὸ τοὺς 2 τοπικοὺς Ρ/Σ καὶ μέσω Internet.

Περιοδικόν «Παναγία Μυρτιδιώτισσα»: Ἐκδίδεται περιοδικῶς.

Ἐκκλησιαστικαὶ Βιβλιοθηκαὶ: Πνευματικοῦ Κέντρου Χώρας καὶ Πνευματικοῦ Κέντρου Λειβαδίου.

Πνευματικὰ Κέντρα - Αἴθουσαι: 1) Μητροπολιτικοῦ Ναοῦ Χώρας 2) Κληροδοτήματος Μιχ. Παναγιώτου - Ποταμοῦ 3) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Λειβαδίου 4) Ἐνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Χρι-

στοῦ Κεραμωτοῦ (Λεοντσίνειον) 5) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Μαρίνης Δρυμῶνος 6) Ἱ. Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Ἀλεξανδράδων 7) Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Εἰρήνης Κατουνίου.

Κύκλος Μελέτης Ἁγίας Γραφῆς: 1. Πνευματικόν Κέντρον Χώρας. 2. Πνευματικόν Κέντρον Λειβαδίου. 3. Γραφεῖον Ἱ. Ναοῦ Παναγίας Ἰλαριωτίσσης Ποταμοῦ.

Σχολή Βυζαντινῆς Μουσικῆς: Εἰς Πνευματικόν Κέντρον Ἱ.Ν. Ἁγ. Γεωργίου Λειβαδίου. Ὑπεύθυνος: Γεώργιος Κατσούλας, Πρωτοψάλτης - Καθηγητής Ὠδείου.

Παραδοσιακοὶ χοροὶ - θεατρικὴ παιδεῖα - κέντημα - ὑφαντικὴ τέχνη εἰς Λεοντσίνειον Πνευματικόν Κέντρον Κεραμωτοῦ. Ὑπεύθυνος: Ἑλένη Τζοβάρρα-Χατζοπούλου, Καθηγ. Παν/μίου.

Ἐκκλησιαστικὴ Τέχνη: Ἱστορικὰ Μνημεῖα: 1) Ἱ. Ναός Ἁγίου Ἀπ. Πέτρου Ἀραίων 11ου αἰῶνος. 2) Ἱ. Ναός Ἁγίου Δημητρίου Πούρκου 11ου αἰῶνος. 3) Ἱ. Ναός Ἁγίου Ἀνδρέου Λειβαδίου 10ου αἰ. 4) Ἱ. Ναός Ἁγίου Νικήτα Καλάμου 11ου αἰ. 5) Ἱ. Ναός Ἁγίου Νίκωνος Ποταμοῦ 14ου αἰ. 6) Πολλοὶ Ἱ. Ναοὶ τοῦ 16ου αἰῶνος.

Γ' ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

1) Γενικόν Φιλόπτωχον Ταμεῖον: Ἀντιμετωπίζει ἐκτάκτους ἀνάγκας ἀναξιοπαθούντων ἀδελφῶν παρέχον σημαντικὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν.

2) Κασιμάτειον Γηροκομείον Κυθήρων εις Ποταμόν.

3) Όμάδα Έθελοντών Κοινωνικής Φροντίδας Έερās Μητροπόλεως: Παρέχει ήθικήν καί ύλικήν στήριξιν καί βοήθειαν εις μοναχικούς, πολυτέκνους, πτωχούς, ασθενείς κ.λπ. Έπεύθυνοι τής ομάδας: Έρεϊς Παναγ. Μεγαλοκονόμος, Παναγ. Διακόπουλος, Πέτρος Μαριάτος καί οί κυρίες Σταυριανή Χλέντζου, Έλένη Κομνηού.

Ό Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σεραφεϊμ προεδρεύει: 1) Τοϋ κληροδοτήματος «ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ». 2) Τοϋ Έεροϋ Προσκυνήματος Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσης καί 3) Τοϋ Έεροϋ Προσκυνήματος τής Άγίας Μόνης.

Δ' ΑΓΙΟΛΟΓΙΑ

Τοπικά Έορταί: 1) Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσης (24 Σεπτ.), 2) Όσίου Θεοδώρου τοϋ έν Κυθήροις άσκήσαντος (12 Μαΐου), 3) Άγίας Όσιοπαρθενομάρτυρος Έλέσης τής έν Κυθήροις άθλησάσης (1 Αϋγ.), 4) Άγίου Έερομάρτυρος Μύρωνος εις Άντικύθηρα (17 Αϋγ.). 5. Όσίου Άνθίμου τοϋ νέου τοϋ έν Κεφαλληνία (4 Σεπτ.).

Ε' ΙΕΡΑ ΛΕΙΨΑΝΑ

Τιμία Κάρα τοϋ Όσίου Θεοδώρου.

ΠΑΣΧΑΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 2009-2010

2009 19 Άπριλίου

2010 4 Άπριλίου

ΧΡΗΣΙΜΑ ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Ίερά Μητρόπολις (Χώρα)	27360-31202
Έπαρχεϊο (Χώρα)	27360-31556
Δήμος (Χώρα)	27360-31213
Έθνική Τράπεζα (Χώρα)	27360-31713
Έθνική Τράπεζα (Ποταμός)	27360-33350
Άγροτική Τράπεζα (Χώρα)	27360-31221
Ταχυδρομείο (Χώρα)	27360-31274
Ταχυδρομείο (Ποταμός)	27360-33225
ΔΟΥ (Χώρα)	27360-31205
Ειρηνοδικείο (Χώρα)	27360-31650
Άστυνομικό Τμήμα (Χώρα)	27360-31206
Άστυνομικός Σταθμός (Ποταμός)	27360-33222
Λιμεναρχείο (Άγία Πελαγία)	27360-33280
Λιμεναρχείο (Καψάλι)	27360-31222
Τελωνείο (Καψάλι)	27360-31262
ΔΕΗ (Χώρας)	27360-31207
ΟΤΕ (Ποταμός)	27360-33299
Άρχαιολογικό Μουσείο (Χώρα)	27360-31739
Συλλογή Βυζ'νών Τοιχογραφιών Κάτω Λειβάδι	27360-31731
Άρχ. Ύπηρ. Βυζ. Άρχαιοτήτων Λειβάδι	27360-31195
Ι. Μονής Όσίου Θεοδώρου	27360-33889
Ι. Προσκύνημα Παναγίας τής Μυρτιδιωτίσσης	27360-31184
Ι. Προσκύνημα Άγίας Μόνης	27360-33251
Ι. Προσκύνημα Άγίας Έλέσης	27360-31083
Γυμνάσιο (Χώρα)	27360-31148
Λύκειο (Χώρα)	27360-31238
Δημοτικό Σχολείο (Χώρα)	27360-31229
Νοσοκομείο (Ποταμός)	27360-33325
Γηροκομείο (Ποταμός)	27360-33301,33303-4
Όλυμπιακή Άεροπορία (Ποταμός)	27360-33362
Άεροδρόμιο	27360-33297

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ	ΤΗΛ.

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟΝ**ΤΗΛ.**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΥΘΗΡΩΝ
ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Χώρα - Κυθήρων 801 20
ΤΗΛ.: 27360-31281 και 31202
ΦΑΞ: 27360-31202

Ίστοσελίδα: www.imkythiron.gr
E-mail: imkythiron@imkythiron.gr.